Päewaleht

Ilmub igal äripäewal.

Toimetus ja talitus on Tallinnas, Suurel turul, raekoja ees.

Toimetaja kõnetunnid kella 12—2 lõunal.
Ärijuhi kõnetunnid kella 8—11 e. l.

Toimetuſe kõnetraat nr. 639.
Kontori kõnetraat nr. 390.

Adreſs liht- ja rahakirjadele: „Päewalehe" toimetuſele Tallinnas (въ ред. газ. Пэвалэхтъ, г. Ревель, Эстл. губ.

Tellimiſe hind:

		postiga rbl.	kop.		postita rbl.	kop.
12	kuu peale	6	—		5	—
11	„	5	60		4	65
10	„	5	15		4	30
9	„	4	70		3	90
8	„	4	20		3	50
7	„	3	70		3	10
6	„	3	20		2	70
5	„	2	75		2	30
4	„	2	25		1	85
3	„	1	70		1	40
2	„	1	20		1	—
1	„	—	60		—	50

Wäljamaale — 12 rbl. aastas, 1 rbl. kuu.
Telliba iga kuu eſimeſeſt algades. :: Adreſſi muutmine 10 kop., ſelle juures endine adreſs ehk ſelle nr. üles anda.

Üksik number 5 kop.

Kuulutuste nonpareille-rida maksab 5 kop., lehe eesotſas 20 kop. Wäljaspool Tallinnat kuulutuste tükkel 20 kop., lehe ees 60 kop.

Kirjaſaatjatele.

Tarwitamata jäänud lühemad kirjatööd häwitatakſe ära, ſuuremad ſaadetakſe tagaſi, kui ſelleks margid juurde on liſatud. Kõik kirjad, mis alaliſte kirjaſaatjate poolt ei tule, jääwad hinna alla arwamata, kui neile tasu nõudmine peale ei ole kirjutatud. Saadetawatel kirjatöödel peab ſaatja täielik nimi ja adreſs all olema.

Nr. 24 — Reedel, 30. jaanuaril (12. weebr.) 1915 — 10. aastakäik

Inglismaa suurendab oma wäge kolme miljoni meheni.

Sakslane Ida-Preiſimaale neli uut korpuſt toonud, Wene wäed Maſuride piirkonnas oma piiri poole ümber paigutatud. — Karpatides waenlaſe kallaletungimiſed tagaſi löödud. — Dukla—Swidniki piirkonnas nädala jooksul 229 ohwitſeri ja 13.991 alamwäeliſt wangi wõetud. — Baligrod — Lutowski piirkonnas hulk wangiſid ja rohket ſõjaſaaki ſaadud. — Rabbe küla ja Klauſſe kõrguſtikud ära wõetud. — Trapeſundi pommitamiſe tagajärjed. — Ühisriikide ſenat Sakſa laewade oſtmiſe aſjus 54 tundi järgemööda koosolekut pidanud. — Sakſamaa 2½ miljoni ſoldatit kaotanud. — Riigiwolikogu eelarwe waſtu wõtnud ja ſügiſeni koju ſaadetud.

Keisri Majestedi reis.

Poltawaſt. 28. jaan. Keiſri Majeſtet arwas heaks kell 9 hommikul Poltawaſſe jõuda. Mõisnikkude, ſemſtwo, linna, kaupmeeſte, wäikekodanikkude, juutide, raudteetööliſte ja talurahwa ſaatkondade käeſt ſoolaleiba waſtu wõttes arwas Keiſerlik Suurus heaks Uſpenski peakirikuſſe ſõita ja ſealt laatſaretti haawatute jaoks, mis Poltawa kubermangu kaſakate ja talupoegade kulul aſutatud, ſelle järele laatſaretis käies, mida Poltawa ſemſtwo ja mõisnikuſeiſus ülewal peab. Enne Poltawaſt ära-ſõitmiſt arwas Keiſerlik Suurus heaks Peetri kadetikorpuſes käia, kus haawadeſt paranenud ohwitſeridel õnn oli Keiſri Majeſtedile eſiteletud ſaada. Päraſt einet Keiſerlikus rongis, millele kohalikud ſõjawäeliſed ja kodanliſed wõimud olid kutſutud, arwas Keiſri Majeſtet heaks Poltawaſt ära ſõita. Poltawas wiibimiſe ajal kingiti Keiſri Majeſtedile waimuliku ſeiſuſe poolt Õnniſtegija pühakuju ja 10.000 rubla, talupoegade ja kaſakate poolt 10.000 rubla haawatute heaks ja Poltawa põllupanga poolt 50.000 rubla ſõjaliſte wajaduſte peale. Pta.

Kiiewiſt. 28. jaan. Keiſerliku Kõrguſe Keiſri Majeſtedi ſõnad, millega ta Kiiewi ſõjawäekooli junkrute poole pööras: Pööran teie poole, junkrud. Mõne päewa päraſt nimetatakſe teid ohwitſerideks. Pidage meeles, et nüüd enam kui kunagi muul ajal Jumalat tuleb uskuda ja palwetega eneſe kui ka terwe kalli Wenemaa eeſt tema poole pöörata. Olge truid troonile ja armaſtage oma iſamaad. Pidage lugu oma ülemuſeſt, olge ſõbralikud omakeskis ja teiſte ohwitſeridega, ſeſt, pidage meeles, et teie kõik kokku üks ſuur perekond olete. Teie iſikliku julguſe üle ei kahtle Mina ſugugi, kuid pööran teie poole palwega, et teie mitte aſjata oma elu mängu peale ei paneks, ſeſt ſeda läheb Minule ja meie wahwatele wägedele tarwis. Õnniſtan teid kõigeſt ſüdameſt tulewaſe töö jaoks ja nendele, kes ſõjawäljale lähewad, ſoowin palju õnne meie häbematat ja kawalat waenlaſt täielikult wõita.

Keiſerliku Kõrguſe Keiſri Majeſtedi ſõnad, mis ta teiſe Kiiewi ſõjawäekooli junkrutele ja ajutiſe alamlipnikkudekooli kaswandikkudele ütles:

Olen kindel, et teie, junkrud ja alamlipnikud, kõike oma jõudu ſelleks tarwitate, et meie ſõjawäe wahwaleks ja kaſulikkudeks ohwitſerideks ſaate. Soowin teile täielikult meie kawalaſt ja tugewaſt waenlaſeſt jagu ſaada. Pta.

Sõjawägede Kõrge Ülemjuhataja ſtaabi poolt.

Ida-Preiſimaal on ſakslaſte poolt wäga ſuurte jõudude koondamine ilmſiks tulnud, mis pealetungimiſele üle minnes pealetungimiſt iſeäranis Wilkowiſchki ja Lyki ſihis arendawad. Siin on uued wäeoſad leitud, mis wäerinnale Sakſamaa ſüdameſt tulnud. Waſtaſt kinni pidades taganewad meie wäed Maſuri järwede liinilt meie piiri äärde.

Weikſeli parema kalda wäerinnal olid oſaliſed kokkupõrkamiſed Mõſchineţſiſt Oſtrolenko poole wiiwal ſihil ja Serpetſi piirkonnas Skrwe jõel.

Weikſeli pahemal kaldal on ainult waſtaſtikune laſkmine.

Karpatides on waenlaſe kallaletungimiſed lääne pool Meſo-Labortſhi Jablonowi waſtu, mis Uſhoki mäeteeſt ida pool, ja ſakslaſte pealetungimine Koſjuwki kõrguſtikkude waſtu meie poolt tagaſi löödud.

Kõrguſtikud Rabbe juures ida pool Lupkowi mäeteed on meie poolt päraſt wiſa wõitluſt ära wõetud, kusjuures meie kuni 1000 wangi ja ſuurtüki ära wõtſime. Pta.

Sakſa uued jõud ja Wene wägede ümberpaigumine.

Petrogradiſt. 29. jaan. Juba ammu hakkaſid tegewaſſe ſõjawäkke teated uute wäeoſade aſutamiſe üle tulema, mis Sakſamaal ette wõetud. Uueſte aſutatud korpuſte arw, mis Ida-Preiſimaa jaoks määrati, on neli. Need korpuſed on wägedeſt aſutatud, mis ſakslaſed oma lääne wäerinna tagawaraſt wälja eraldanud, ja nekrutidega, oſalt reſerwiwägedega täidetud. Nüüd teatatakſe uſtawaſt allikaſt, et Ida-Preiſimaale tugewad Sakſa jõud on ilmunud. Kahtlemata on nende wägede hulgas uued korpuſed. Ida-Preiſimaale uute, wäga tugewate wägede ilmumine muudab olukorda muidugi põhjalikult. Sellepäraſt ei ole midagi imeſtamiſewääriliſt, et meie wäed uue ümberjaotamiſe ja enam koondatud ſeiſukohale aſumiſe otſtarbel oma pinnale taganewad, kus meie kindluste tuge tarwitada wõiwad. Peab arwama, et meie ſuure keſtwa operatſioni ees ſeiſame, mis Ida-Preiſimaal pikale weninud heitlemiſe wiimaks ära peab otſuſtama. Sellepäraſt peab uueſte meelde tuletama, et teadete nappuſega eeſolewate lahingute ja ſõjaliſte tegude üle leppima peab, ſeſt ſõjaſaladuſe hoidmiſe tarwiduſt ſilmas pidades wõiwad ametlikud teadaanded waewalt nii täielikud olla, kui ſeltskond ſeda ſoowiks.

27. jaanuaril tungiſid ſakslaſed uueſte ſelleſama Kaſjuwki kõrguſtiku kallale, mille peale nad 25. jaanuaril 22 korda tormi jookſid. Suurte kaotuſte peale waatamata, mis meie tult nende ridades ſünnitas, läks ſakslaſtel korda kõrguſtiku harjale jõuda. Meie reſerw jookſis püſſitikkudega tormi. Sakslaſed walguſid tagaſi, kitſale mäeharjale 400 püſſitikkudega ſurmatud mehe ſurnukeha jättes.

Wiimaſtel päewadel on Peremõſchli kindlus meie piiramiſewäge ſageda, korratu ja tagajärgedeta tulega laſkma hakanud.

Waenlaſe ſeiſukohtade paljudel oſadel lõuna pool Pilitſat on wiimaſel ajal iſeäraliſt närwilikkuſt märgata. Tihti tekib ſegane tuleandmine. Waenlane laſeb korratult oma laſkekraawide juurde wiiwaid teeſid, ilma et meie poolt neid mingiſugune hädaoht ähwardaks.

Hea ilm, mis käeſolewal nädalal walitſeb, on meie ja waenlaſe lennumaſinate lendude rohkuſe wõimalikuks teinud. Lennumaſinatelt pommide pildumiſt tuleb terwel wäerinnal ette. Pta.

„Armeiski Weſtniku" ülewaade.

Ida-Preiſimaal, kus waſtane 25. jaanuaril tugewate jõududega peale tungima hakkas, keſtſid need päewad lahingud Lasdenen—Rugupöneni ja Arys—Bialla piirkonnas edaſi. Weikſeli parema kalda piirkonnas ja Weikſeli taguſel wäerinnal ei juhtunud midagi tähtſat. Waſtane jäi paſſiwliſeks, paiguti kanget ſuurtükituld arendades.

Galitſias ei jäänud 26. ja 27. jaanuaril lahingud järele. Dukla ſihis Swidriki piirkonnas läkſid auſtrialaſed eneſekaitſemiſele üle. Siin on 13. jaanuariſt ſaadik 229 ohwitſeri ja 13.991 alamwäeliſt wangi wõetud.

Sanok—Gumennoje ſihis Baligrodi—Lutowiska piirkonnas keſtis meie pealetungimine edaſi. 26. jaanuaril wõtſime meie lõuna-ida pool Meſo—Labortſhi tähtſa Lupkowi ſõlme ära.

Dukowetſi juures lõuna-ida pool Baligrodi ſuruſime meie waſtaſt. Terwel wõitluſerinnal tungiſid auſtrialaſed ägeduſega kallale, kuid löödi tagaſi ja kaotaſid taganemiſel 10 ohwitſeri ja 400 alamwäeliſt wangidena ja jätſid 2 kuulipildujat ja kartetſhi-ſuurtüki ſaagiks. Baligrod—Lutowiska piirkonnas, kus meie ka jõudſaſte peale tungiſime, ſaime meie 26. jaanuaril 8 kuulipildujat ja 1 kartetſhi-ſuurtüki ſaagiks ja wõtſime 23 ohwitſeri ja 1360 alamwäeliſt wangi. 27. jaanuaril keſtis Baligrodi piirkonnas wiſa wõitlus edaſi. Meie tungiſime järeljätmatalt edaſi. Meie wõtſime Rabbe küla ära. Selle juures wõeti 10 ohwitſeri ja 793 alamwäeliſt wangi ja ſaadi mäe-ſuurtükk, laengute ſeljakoormad, 600 püſſi ja määratu hulk padrunid ſaagiks. Uſhgorodi ſihis pealetungimiſt jatkates wõtſime meie kõrguſtikud Bahnowate piirkonnas ära. Munkatſhi ſihis jookſid ſakslaſed kõrguſtikkude peale lääne pool Koſjuwkat tormi ja ſuruſid oſa meie roodusid tagaſi, kuid löödi meie poolt püſſitikkudega wiibimata tagaſi, 400 ſurnukeha maha jättes. Lahing keſtab edaſi. Huſti ſihis wõtſime meie ööſel waſtu 26. jaanuari Klauſſe kõrguſtikud ära. Teiſtes kohtades on ſeiſukord ſuuremate muutuſteta. Pta.

„Poolamaa kuningas."

Sakslaſte käes olewateſt Poolamaa linnadeſt (Lodſiſt, Petrokowiſt ja Tſhenstohowiſt) tulnud põgenejad jutuſtawad, et Sakſa-Auſtria walitſuſe-wõimud Poolamaa iſeſeiswuſe wälja olewat kuulutanud. Praegu laotatawat elanikkude keskel, „N. Wremja" ja „R. Slowo" teatel, ſellekohaſeid üleskutſeid laiali. „Iſeſeiswa Poolamaa" alla käia kõik need Wene Poolamaa maakonnad, mis ſakslaſtel ja auſtrialaſtel korda läheb wenelaſte käeſt ära wõtta — peale Dambowi raioni.

14. weebruariks (u. k. j.) on Krakowiſſe „Iſeſeiswa Poolamaa" aſutaja-kogu („Sejm Elekcyjny") kokku kutſutud; walimiſed on üleüldiſed, otſekoheſed, ühetaoliſed ja ſalajaſed. Aſutaja-kogu walib oma eſimeſel kooſolekul ka „Iſeſeiswa Poolamaa" kuninga ära. Kuninga kandidadiks on ertshertſog Karl-Stefan Habsburgide ſuguwõſaſt wälja walitud. Uus „kuningas" elab Lääne-Galitſias. Ta olla mõned korrad ka juba Tſhenstohowis käinud, ſeal elanikkude ſaatkondi waſtu wõtnud ja mitmeſuguſeid lubaduſi Poolamaa tulewiku kohta teinud. Ühel pühapäewal käinud kuninga-kandidat ſuure toreduſega ka Tſhenstohowi kloostris, kus teda waimulikud waſtu wõtnud.

Preiſi maapäewa awamine.

Kopenhageniſt. 27. jaan. Berliniſt teatatakſe ametlikult, et täna Preiſi maapäewa iſtumiſed awati. Rahaminister Leitze näitas, et ſõjawilja üleſoſtmiſe ſelts oma üleſannet, mis terwe toiduwilja üleſoſtmiſeks, alalhoidmiſeks ja jahuks jahwatamiſes ſeiſab, alles ſiis ettearwatud määratul mõõdul täita wõib, kui talle kõikide kihtide hea tahtmine waſtu tuleb.

Sakſamaa 2½ miljoni meeſt kaotanud.

Ottawaſt. 28. jaan. ſaadikutekogu kooſolekul luges peaminiſter Borden üleüldiſe waimuſtuſe juures aſumaade riigiſekretäri Harcourti telegrammi ette. Wiimane räägib, et Sakſamaa 2½ miljoni oma paremaid ſoldatid kaotanud on ja nüüd Ingliſe laewaſtiku mõjul majanduslist kitſikuſt kannatab. Auſtria on rängaſte lüüa ſaanud ja ei ole enam tugew liidulane. Türgimaa on nõrk) ühine waſtane. Suurbritannia ja tema liidulaſte jõud ſuureneb iga päewaga, Sakſamaa jõud nõrkeb. Kanada ei wõitle mitte üksnes Briti kultura ja wabaduſe ja Inglismaa ſaatuſe eeſt, waid ka üleilmliſe aſja eeſt. Keegi ei tohi lõpuliku wõidu üle kahelda. Bordeni ſõnad tekitaſid elawat kiituſt. Pta.

Kõik kaardi peale pandud.

27. jaanuaril awati Preiſi maapäew. Oma awamiſekõnes rõhutas preſident:

„Praeguſes ſõjas on meie poolt kõik kaardi peale pandud."

Sakslaſed walmiſtawad Poolamaal taganemiſe waſtu.

Rootſi lehed kinnitawad, et ſakslaſed ida ſõjawäljal hoolega taganemiſeks eeltööſid teha. Haawatud ſaadetakſe lähemateſt linnadeſt kaugemale, ſillad ja maanteed on miiniſid täis pandud. Ka oſa raskeid ſuurtükka on ära ſaadetud. Aſjatundjad arwawad, et Lodſiſt, Skernewitſiſt ja Ilowiſt lahkumine lähemate päewade küſimus olewat.

Päris imelikka aſju

jutuſtab „P. Kurjeri" kirjaſaatja Berlini elu kohta:

Oma wiimaſel kooſolekul teinud Berlini magiſtrat otſuſeks leiba aptekideſſe müügile anda, kuſt ſeda nüüd ainult arſtitunniſtuſe järele müüdakſe.

Kirjaſaatja arwamiſe järele teeb ſiis ſakslaſele leiwa muretſemine niiſama ſuurt waewa kui meie mehele liikwa ſaamine.

Rahwa toitmine Sakſamaal.

Stokholmiſt. 28. jaan. Berlini lehtede teadete järele on Sakſamaal toidupuuduſe kergendamiſeks kaks komiſjoni aſutatud: rahwatoitmiſe ja tarwitajate komiſjon. Eſimeſes komiſjonis on liikmeteks kõik Sakſamaa naiſterahwaſte ühiſuſed, millel eesmärgiks on rahwaſt aruannete lugemiſe ja broſhüüride laialilaotamiſe abil ſõjaaegſete olude kohaſelt elama õpetada. Eila jagati Berlini eeslinnades üleskutſeid laiali: „Sakſamaa naiſterahwad, wõidelge Inglismaa waſtu."

Riigi jaotuſepunkt, mis rahwa toitmiſe küſimuſe korraldamiſeks on aſutatud, andis käſu, et iga kogukond hoolitſema peab, et iga inimene päewas keskmiſelt mitte üle 225 grammi jahu ei tarwitaks. Tarwitajate-komiſjon palub ühenduſe-nõukogu, et kõik ſead maha tapetaks, et mitte kartulite tagawara ära ſööta, ſamuti ka, et ſõjawangiſid põllutööde juures tarwitataks. Samade leheteadete järele makſab Berlinis niſuleiwa nael 14, rukkileiwa nael 12 kopikat. Pta.

Killud.

Lodſi wabrikant ſakslane Leonard, kes praegu Berlinis elab, on oma terwe wilja-tagawara Lodſis olewates aitades 1.200.000 marga eeſt Sakſa walitſuſele ära müünud.

Gumini juureſt taganedes on ſakslaſed oma taganemiſe warjamiſeks ſuitſu tarwitanud. Et tuul Wene pealetungiwate wägede poole puhus, ſiis ſüütas waenlane oma laſkekraawide kaldal iſeäralikka keemialiſi aineid põlema, mis terwet ümbruſt pakſu wänge ſuitſuga kattis. Tuul puhus ſuitſu meie wägede peale. Suits oli ſedawõrd kibe, et ſoldatid lühikeſtki aega tema ſees olla ei wõinud.

Auſtria on oma maakaitſemeeſte wanaduſe ülemmäära ära kaotanud.

Kamioni juures wõtſid meie wäed auſtrialaſtelt muu ſeas ka kolm helgiwiskajat ära.

Marmaroſch — Szigeti piirkonda on auſtrialaſtele 30.000 meeſt ſakslaſte poolt abiks ſaadetud.

Ida-Preiſimaal on wenelaſte käes juba 600 wersta Sakſa raudteed. Praegu on raudtee kordaſeadmine ja uute tarwiliſte hoonete ehitamine käſil.

Sakslaſed on Lodſi lähedal olewa ſuure Abramſoni õllewabriku ära wõtnud, kus praegu ööd ja päewad ſõjawäele õlut pruulitakſe.

Sakſa lehtede ſõjakirjaſaatjad juhiwad „Nat. Tid." järele, raskuſe peale tähelpanemiſt halwa ilma päraſt wenelaſtele kallale tungida. Nende ſõnade järele ei puuda ſakslaſed iſegi kätteſaadud tagajärgi ära tarwitada, ſellepäraſt, et wenelaſed ööſiſeid kallaletungimiſi toime panewad, mis tihti õnneſtawad. Pta.

Petrogradiſt. 29. jaan. Danzigi ſõjawäeliſed wõimud keelaſid kohalikkudel elanikkudel Wene ſõjawangidega jutuajamiſe ära, keeluſt üleaſtujaid kuni aaſtaſe wangiſiſtumiſega ähwardades. Keeld on ſellepäraſt awaldatud, et mõned Danzigi elanikud oma ſümpatiat Wene ſõjawangide waſtu on awaldanud, kes neile ſõjaliſte ſündmuſte üle tõtt rääkiſid.

Türgi sõda.

Trapeſundi pommitamiſe tagajärjel.

Trapeſundi pommitamiſe kohta meie riſtlejate poolt 26. jaanuaril teatatakſe meile, et Wene laewad nii püüdſid tuld anda, et peaaſjalikult waenlaſe kroonuladudele, kaſarmutele ja ſadamale kahju teha ja erainimeſi kahjuſaamiſe eeſt hoida. Trapeſundi kaitſemiſeks üles ſeatud batareid laſti meie riſtlejate poolt puruks. Meie laewaſtik ſai meral waenlaſe weolaewa „Bruſſa" kätte ja laskis ta põhja. Laewameeſte jutu järele on weolaewal 50.000 puuda toidumoona peal olnud. Kõikide meie poolt põhja laſtud waenlaſe laewade ja muude weoriiſtade nimekiri näitab, et petlik Jalta kallale tungimine, mis ſelleks ette wõeti, et meie laewaſtiku tähelpanemiſt Anatolia ſõjawäele, mis ſuurt moonapuuduſt kannatab, moona-wedamiſe pealt kõrwale juhtida, korda ei läinud. Moona-wedamine pandi kohe alguſeſt peale ſeisma, kusjuures meie ſuure oſa moona ära häwitaſime. Pta.

Oiendus. Eilaſes Kaukaſia ſõjawäe ſtaabi teadaandes palume lugejaid ſõnade aſemel „Riiſe juures laſkſid nad purjeka põhja" lugeda: „Riiſe juures laſkſid nad 20 purjekat põhja." Pta.

Aleksandriaſt. 28. jaan. Türgi wäewõimud panid Jaffa ja Kaifa ſadamad kinni, mille läbi Ameerika riſtlejal „Tenneſſyl" wõimata oli põgenejaid peale wõtta. Ta ſõitis Aleksandriaſſe tagaſi. Türgi wägede taganemine hommiku poole wältab edaſi. Ametlikus teadaandmiſes räägitakſe, et Suezi wõitluſes ſurma ſaanud Sakſa ohwitſeri juures, kes Türgi teeniſtuſes oli, kotikene leiti walge lipuga. Pta.

Ispahaniſt. 28. jaan. Waimuliku ſeiſuſe kihutuſetöö on nurja läinud. Kaupluſed on lahti. Üles pandud kuulutuſed, et perslaſtel keelatud on europlaſte juures teenida, ei awaldanud mõju. Kindralkuberner tõſtis Sakſa konſuliwalitſuſe peal Sakſa ja Türgi lipu lehwima panemiſe waſtu proteſti, mis tagajärjeta jäi. Pta.

Türgimaalt.

Prantſuſe lehtede järele leiduwat Türgi ajakirjanduſes järgmiſed lõbuſad aſjad: „Terdſhumal Efkiar" kirjutab: „Kõne, mis Muhamedi majeſtet Wilhelm II läinud nädalal pidas troonilt, mis endiſeſſe Prantſuſe parlamendiſaali oli üles ſeatud, jääb unuſtamata tunniſtuſeks tema ſuurteſt kangelaſetegudeſt. Arawõidetuteſt ümber piiratud, ulatas ta armulikult käe endiſtele Prantſuſe ſaadikutele ſuuandmiſeks."

„Hanumlar Haſetaſh" teab jutuſtada: „Muhamedi majeſtedi Wilhelmi harem ja Sakſa ſtaabi kindralite haremid jõuawad kewadel Konſtantinopoliſſe. Keiſerliku haremi laewa ſaadawad 10 wägewat dreadnoughti, mis inglaſte käeſt ära wõetud."

„Dſheridden" pajatab, et Belgia rahwas Muhamedi uſu waſtu wõtnud. Lõpuks toob Sakſa telegrafi kontor „traadita telegrammi", et inglaſed Muhamedi majeſtedile Wilhelmile 2000 kamelit kullakoormatega pakuwad, et ta Londoni ära ei wõtaks. (Kas need pole Prantſuſe lehtede naljad?) „R. W."

Soluniſt. 28. jaan. Greeka ajakirjandus on türklaſte wägiwallategude päraſt Smyrna greeklaſte kallal ärewuſes. Pta.

Saksa-Belgia-Prantsuse wõitluseväljalt.

Pariiſiſt. 27. jaan. Sõjaliſe tegewuſe ülewaade wiimaſtel päewadel. Sakslaſte kallaletungimiſed, mis nad keiſer Wilhelmi ſünnipäewa pühitſemiſeks toime panid, andſid neile 2000-meheliſe kaotuſe. Hommikul 15. jaan. wõtſid neli roodu Yſeri paremal kaldal Saint George ja mere wahel ſakslaſte tühjade laſkekraawide eſimeſe liini ära ja ajaſid ſakslaſed, kes endid 40 meetrit eemal olid kindluſtanud, tagaſi. Kuid waſtu-kallaletungimiſega ſundiſid waenlaſed meid taganema. Keskkohal ja paremal tiiwal awaldaſid prantſlaſed kangelaſelikku waſtupanekut. Pahemal tiiwal läks kahel kütioſakonnal korda Suure-Düne kõrguſt ära wõtta. Üks neiſt tungis koguni teiſele poole, kuid ſai raskeſte kannatada. Meie hoiame Suure-Düne ſeljaku oma käes. Siin leidſime 300 waenlaſe ſurnukeha ja wõtſime 50 ſakslaſt wangi. Belgia jalawäe rinnal ei olnud wõitluſi, wälja arwatud waſtaſtikune ſuurtükilaſkmine. 16. ja 17. jaanuaril olid kaunis ſuured wõitluſed La Baſſée juures. Meie wõtſime ſiin kõik enne kaotatud ſeiſukohad tagaſi. Kanali, La Baſſée ja Arraſe wahel keſtis ſuurtükiwõitlus edaſi ja waenlane wõttis mitu wäikeſt jalawäe kallaletungimiſt ette, aga meie jõudſime oma ſeiſukohtadele jääda. 22. jaanuaril laſkſime wiie miiniga waenlaſe jookſukraawid põhja pool Enuried õhku, kusjuures meie ſiſſekäigu jookſukraawideſſe ära wõtſime. Jõgede Scarpe ja Oiſe wahel olid ſuurtükiwõitluſed, mis meile õnnelikud olid. Soiſſons'i juures ei jakſa ſakslaſed ikkagi weel edaſi tungida. Wõitlus Lacreti juures oli 12. jaanuaril äge, aga tagajärjed tühiſed. Sakſa pommid lõhkuſid kiwimurru pealſe ära, mille warjul tagawararoodud olid, ja panid ſel wiiſil tee kinni. Seda juhuſt tarwitas waenlane oma kaſuks, tungis ägedalt kallale ja wõttis mõned kraawid ära, millel tõſiſt tähenduſt ei ole. Siin kaotaſime meie 1000 inimeſt, ſakslaſed aga 4000. Perte—Menile—Maſſige piirkonnas olid 21. jaanuaril ägedad wõitluſed. Meie lõime ſakslaſte kallaletungimiſed tagaſi, waenlane wõttis aga oſa jookſukraawideſt ära, mis miinide läbi kõlbmataks tehtud. Argonne kõrguſtikul olid kanged wõitluſed, kusjuures waenlane palju kahju ſai. Prantslaſte kahjud on ka ſuured. Siin jäi ſeiſukord muutumataks. Meie lendurid wõtſid ſel ajal palju maakuulamiſe lendamiſi ette ja pilduſid palju pommiſid. 16. jaanuari ööſel wiſati Oſtendes Sakſa ſtaabi peale neli pommi, mille läbi kolm Sakſa ohwitſeri ſurma ſaid. Põhja pool Merthe jõge wõtſime ühe aeroplani kinni ja laſkſime teiſe Verduni juures maha. Pta.

„Perekonnaleht" nr. 5

on tänaſel numbril kaaſas.

Pariiſiſt. Ametlik teadaanne 28. jaan. kell 11 õhtu: Ööſel 27-maſt 28-ma peale laſkſime meie La Boiſſeli juures kolm maamiini õhku, mille juures meil korda läks nendeſt ſünnitatud aukuſid ära wõtta, ſakslaſte waſtu-kallaletungimiſte peale waatamata, keda me tikkudega tagaſi lõime. Argonne kõrguſtikul oli peaaſjalikult ſuurtükilaſkmine, ja nimelt Bolante-Bagateli piirkonnas. Wiimaſed teated räägiwad tagajärjetaſt ägedaſt kallaletungimiſeſt ſakslaſte poolt Saint-Thereſe kindluſtuſte kallale. Lotringenis Porois metſa hommikupoolſel piiril ja temaſt põhja pool lõid meie eelwäed ilma waewata ſakslaſte tormijookſu tagaſi. Wäikene kokkupõrkamine põhja-hommiku pool Maron-Villiers't lõppes waenlaſe tagaajamiſega meie huſarite poolt. Nogeſides pandi Fontenelle ja Ban de Sapt juures waenlaſe kallaletungimine ſeiſma. Cagny piirkonnas Aisne jõel häwitas meie lendur waenlaſe märguandmiſe palli ära. Verduni lähedal häwitati Sakſa lennuk ära. Lendur von Gidelin oli üks neiſt, kes ſeptembrikuus Pariiſi pommiſid ja proklamatſioniſid pilduſid, mis Pariiſi elanikka üles kutſuſid endid alla andma. Pta.

Inglismaa tahab oma wäge 3 miljoni meheni ſuurendada.

Londoniſt. 29. jaan. Alamkoda wõttis ühel häälel krediidi kolme-miljoniliſe ſõjawäe jaoks waſtu. Pta.

Rahaminiſter Bark Londonis.

Londoniſt. 27. jaan. Riigikaſſa majas andis Lloyd George eine rahaminiſtri Barki auks. Selleſt wõtſid oſa ſaadik Benkendorf, Grey, lord Crews, Churchill, Prantſuſe ſaadik ja mõned teiſed tähtſamad iſikud. Barki waſtuwõtmine kuninga poolt wältas pool tundi.

Londoniſt. 28. jaan. Rahaminiſter Bark ſõitis täna ühes teiſte ametnikkudega Petrogradi. Enne Inglismaalt ära ſõitmiſt telegraferis Bark Lloyd-Georgele järgmiſt: Enne kui Inglismaalt lahkuda, tahan Teile weel kord öelda, kui ſuureſte ma waſtutulekut hindan, mis Teie meie kahe riigi ühiſte huwide waſtu üles näitaſite. Pta.

Prantſuſe ja Ingliſe rahaminiſtrite telegrammiwahetus.

Londoniſt. 28. jaan. Inglismaalt lahkudes ſaatis Prantſuſe wälimiſte aſjade miniſter Delcaſſé ſir Eduard Greyle järgmiſe telegrammi: Inglismaa pinnalt lahkudes tahaks ma Teile minu ſügawat tänu awaldada waſtuwõtmiſe eeſt, mis minu waſtu tema ſuurus kuningas Georg ja Ingliſe walitſus üles näidanud. Sel puhul ei wõi ma erutuſega meeldetuletamata jätta minu eſimeſt külaskäiku Inglismaale umbes 12 aaſta eeſt, kuna ma preſident Loubet ſaatſin, kes Londonis kuningas Eduard VII juures wõõruskäiku waſtamas käis. Sel ajal panid mõlemad walitſuſed rahulikule kokkuleppele aluſe, mille waenlaſed nüüd ſõjaliiduks on teinud. Minu jutuajamiſteſt teie ekstſellentſiga ſain ma kindla uſu raske heitlemiſe lõpu ſiſſe, mis Briti rahwale wõimaluſe annab oma ammuaegſeid omaduſi awaldada, nimelt — jõudu ja wiſaduſt.

Grey waſtas järgmiſelt: Kõigeſt ſüdameſt tänan Teie ekstſellentſi awaldatud tundmuſte eeſt. Teie ſõbralikku olekut meie waſtu ei ole meie kunagi ära unuſtanud. Teie külaskäik walmiſtas ſuurt rõõmu walitſuſele ja tema ſuuruſele, iſeäranis praeguſel ſilmapilgul, kuna Ingliſe ja Prantſuſe rahwad oma liidulaſtega ühe eesmärgiga ühendatud on, nimelt — ſelles meile peale ſunnitud ſõjas oma ſõjariiſtade wõiduga ſeda rahu kätte ſaada, mis meid Sakſamaa kallaletungimiſe ähwarduſteſt ja Europa wabaduſe kallale kippumiſeſt päästma peab.

Riiginõukogu.

(Petrogr. tel.-agentur.)

Kooſolek 28. jaanuaril.

Juhatab abieſimees Golubew.

Üleüldiſed waieluſed riigi eelarwe üle kestawad edaſi.

Bagalei peatab niiſuguste eelnõude wäljatöötamiſe tarwiduſe juures, mis kõike liiki rahwahariduſe kohta käiwad, ſeſt Wenemaal on tarwis kulturas ja hariduſes oma naabrite wääriliſeks ſaada. Waimline ja kõlbline kultur on riigi politikaliſe tugewuſe materialiliſeks aluspõhjaks. Palju on hariduſe tõſtmiſeks juba ära tehtud. Tarwis on ainult ſelle liikumiſe tempo kiiremaks teha. Poole aasta eeſt üle elatud rahwa waimu tõus, mis ſamaſuguſe jõuga riigiwolikogu eilaſel kooſolekul ennaſt awaldas, karastas kehaliſt jõudu ja tegi kümnekordſeks aineliſt ja tehnikaliſt jõudu. Suurtükimürina peale waatamata on rahwa elu alal juba kõige ſuurem uuendus läbi wiidud, on teoks tehtud rahwa kainestamine. Suurte üleſannete äratundmiſeks oli tarwis, nagu krahw Tolstoi tähendas, argipäewasteſt muredeſt ja püüeteſt lahti öelda. Rahwusliſt eneſetundmiſt ſelgitades tõi ſõda kaks põhi-üleſannet päewakorrale — riigi loowate jõudude tõſtmiſe ja tema kõlbliſe äratamiſe. Kangelaſi ſünnitades ja ſoldatite halli masſe kangelaſetegusid näidates, mille ſarnaſeid olnud ei ole, loowad üleelatawad ſündmuſed ka rahuliku töö ſõjawäe ja otſustawad ſuuremad majanduslised ja hariduslised küſimuſed ära. Tundemärgid ſelleks on juba olemas. Eſimene tundemärk on, et ſeaduſeandliſed aſutuſed rahwa hariduſe peale minewad rahaſummad endiſes ſuuruſes üles wõtſid. Teiſt wõib hariduſeministeriumi uue juhi ſeletuſes leida, et wiibimata tarwis on kõike liiki koolide jaoks põhjuskirjade laadiliſi organiliſi ſeaduſi anda. Suur ſõda ſaab õnnelikult lõpetatud ja wiib Wenemaa waimliſele ja aineliſele uuenemiſele.

Auſat rahu ette nähes räägib Wasſiljew, et Wenemaa jaoks majanduslise õitſemiſe ajajärk kätte jõuab, nagu ſee mitte üksnes Sakſamaaga ei olnud, waid ka Prantſusmaaga päraſt 1870. aasta ſõda.

Makarow harutab parempoolſe rühma wolituſel eelarweſt kreditide wäljajätmiſt, mis põhjusſeaduste 87. paragrafi põhjal maksma pandud ſeadluste läbi tekiwad, ja leiab ſelle uuenduſe olewat, millel alus puudub. Selle peale ainult tähelepanemiſt juhtides ſeletab Makarow, et parempoolſed nende kreditide uueste üles wõtmiſt ei nõua, ſeſt ta mõtleb, nagu terwe Wenemaagi, üleüldiſe üksmeele loomiſe ja ainult ühe tundmuſe — walawa armastuſe awaldamiſe peale Wenemaa wastu, ainult ühe eesmärgi — waenlaſe üle wõiduſaamiſe peale.

Laſchkarew terwitab komiſjoni ſoowiawalduſt, et Sakſa wäljarändajate käeſt Wene maad ära wõetaks, ja nõuab, et ſee ſoowiawaldus wõimalikult ruttu maksma pandaks, nii et wäljarändajatel aega ei jääks oma maid ära müüa.

Lewſchin paneb ette ſoowi awaldada, et wiina müümine igatahes kõige wähemalt ſõja lõpuni keelatuks jääks.

Üleüldiſed waieluſed on läbi. Riiginõukogu wõtab ühel häälel kõik wormelid ja ſoowiawalduſed wastu, mis komiſjon ette paneb.

Kuni kella pool 10 õhtul kuulutatakſe waheaeg.

Õhtuſele kooſolekule

on miniſtrite-nõukogu ühes eſimehega ilmunud.

Riiginõukogu läheb eelarwe punktikaupa harutamiſele üle ja wõtab ilma waieluſteta ühel häälel 300 kulu-paragrafi riigiwolikogu poolt wäljarehkendatud ſuuruſes wastu.

301. paragrafi kohta, mis terwes eelarwes ainuke on, mille kohta riiginõukogu rahaasjadekomiſjon teiſtſuguſe otſuſe tegi, kui riigiwolikogu, ſeletab Manuhin, et ſee paragraf põllutöömaſinate ehitamiſe eeſt auhindade andmiſeks raha määrab. Riigiwolikogu määras ſelle paragrafi järele 600.000 rubla, kuna riiginõukogu rahaasjade komiſjon ette paneb miljoni määrata. Leides, et need arwud teorialiſed on, mis ſiſuliſelt mitte midagi ei muuda, paneb kõneleja ette riigiwolikoguga mitte lahkmõtteid tekitada ja riigiwolikogu poolt määratud ſummat wastu wõtta.

Komiſjoni aruandja Pokrowski teatab, et komiſjon Manuhini ettepaneku wastu ei waidle.

Riiginõukogu wõtab paragrafi riigiwolikogu poolt määratud ſuuruſes ühel häälel wastu, ſamuti ka kõik ülejäänud paragrafid.

Nii on 1915. aasta eelarwe meie ſeaduſeandliste aſutuste poolt ilma lahkuminekuteta wastu wõetud.

von Kaufmann-Turkestanski ſeletab kõikide riiginõukogu rühmade üleſandel järgmiſt:

Praegu leegitſewa ilma-tulekahju ja walatawa ſuguwere tähtſuſeſt meie iſamaa tulewaste ſaatuste kohta ſelgeste aru ſaades jääb riiginõukogu kindlaste uskuma, et — nõudku iſamaaſõda Wenemaalt ja kõikide tema elanikkude ſeiſuste ja klasſide poolt weel misſuguſeid tahes uuſi ohwrid — Wenemaa oma Maiestedi Walitſejaliku juhtimiſe all, kes wõitluſe rahu ja õiguſe kaitſeks wastu wõttis, heitlemiſe wõõramaa wägistajaga otſustawa lõpuni wiib ja et ſee tund kaugel ei ole, kuna weriſe tulekuma aſemel meie piiridel Wenemaa wõidupüha kuulſuſe hele paiste hiilgama hakkab. (Hüüded: brawo! brawo!).

Juhataja: Ma ei kahtle, et kõik juuresolijad ſelle ſeletuſega ühinewad. Elagu Tema Keiſerlik Suurus Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitſh. (Hüüded: hurra).

Kooſolek lõpetatakſe ära

Riigiwolikogu.

(Petrogr. tel.-agentur.)

Kooſolek 28. jaanuaril 1915. a.

Juhatab Rodſjanko.

Kooſolekul wiibiwad miniſtrite-nõukogu eſimees ja miniſtrid.

Eelarwe-komiſjoni eſimehe aruanne.

Alekſejenko annab 1915. aasta eelarwe üle aru ja tuletab meelde, et eelarwe iſeäraliſtel tingimistel läbi waadatakſe. Minewa aasta keskel tulid ootamata ſündmuſed. Sõja kuulutamine tekitas ſuurt rahwusliſt tõuſu ja ühendas kõiki Wene rahwaid. Aga ſõda nõuab, nagu ikka ja igas kohas, maa käeſt ſuurt rahaliſt ja majanduſe jõu pingutamiſt.

Kõrge riikliſe tähenduſega akt, mis alkoholiliste jookide müümiſe ära lõpetas, tekitas teatud tagajärgeſid rahaasjanduſes. Kuna tarwis on mitte ainult inimestega, waid ka aineliſe jõududega wõidelda, ſiis ſündis riigi ſiſſetulekutes teatud rike. Aga Wene rahwamajanduſe tõus, mis wiimastel aastatel ilmſiks tulnud, annab meile riigi ſiſſetulekute kaswamiſes pildi. Wiimaſe wiie aasta jooksul on ſiſſetulekud 2526 miljoni rubla pealt 3417 miljoni peale tõusnud. Ka möödaläinud aastal näitaſid ſiſſetulekud ſuuremat juurdewoolu hoogu üles, kui ſeda ſeaduſeandliſed aſutuſed ja rahaasjanduſe walitſus ette arwas. Meie arwaſime makſude kaswamiſt 1914. aastal 154 miljoni rubla peale, aga juba eſimene poolaasta tõi 155 miljoni ſiſſe. See makſude kaswamine etendas meie riigimajanduſes ja riigi walitſemiſes ſuurt oſa. Üleüldſe tuli 1914. aastal makſuſid 528 miljoni wähem ſiſſe kui eelarwes. Selleſt langes wiinamonopoli ſeisma jäämiſe peale üksi 400 miljoni. Teiſed wähema ſiſſetuleku ſummad ei ole kuigi ſuured. Kuna aſi rutuline, ſiis ei wõinud põhjalikkudeſt uuenduſteſt juttugi olla. Tuli ainult olemas olewaid makſuſid ſuurendada ja üksi niiſuguſeid ſiſſe ſeada, mille jaoks korralduſed waremalt walmis. Selle järele, kui Alekſejenko eelarwet ligemalt analüſerinud, teeb ta mõned tähenduſed riigi majanduslise ſeiſukorra kohta. Sõda eraldas meid wäliſeſt ilmaſt ära ja ſee teeb tarbeainete juurdemuretſemiſele raskuſi. Tagajärjeks on elu kallimaks minemine. Ometi on ſee ainult oſalt iſeäraliſe olukorra läbi tulnud, peapõhjuſeks aga on halb hangeldamine. Meie ei tohi lubada, et Wene rahwas, kes wõitluſewäljale oma pojad ja wennad on ſaatnud, parema oſa rahwaſt, ja kes ilma nuriſemata kõrgemaid makſuſid makſab ning kõiki ſõjaraskuſi kannab, et ſee rahwas weel raskeid liſamakſuſid makſaks üksikutele omakaſupüüdlikkudele inimestele ehk teatud ſeltskondlistele aſutustele. (Tormiliſed käteplakſutuſed kõikidel pinkidel). Sõda nõuab palju kulu, aga mitte mingiſuguſed arwud ei hirmuta meid ega maad. Suure wõitluſe auſaks lõpetamiſeks ei ole mingiſuguſed ohwrid hirmſad. (Käteplakſutuſed). Mitmelt poolt Wenemaalt tulewad ühes rõõmuawaldustega ka kartuſ [illegible] et rahwa karſkendamiſe ſuur üleſanne pooleli jääb. Aga ma uſun, et walitſus kindlaste ja ilma kõikumata meile teatab, et alkoholiliste jookide müümine niihästi kroonu kui ka era-ettewõtjate poolt jäädawalt möödas on. (Käteplakſutamine).

Warsti tulewad uued majanduslised ja oluliſed paranduſed, millede keskel uus inimene kujuneb, keha ja hinge pooleſt tugew inimene, kes Wenemaad aitab iſeſeiswaks riigiks ſaada, kõik wägiwalla ära kaotaks, misſuguſtes ringkondades ta ka mitte omale peſa ei aſutaks. (Suured kiiduawalduſed). Meie ees ſeiſawad ſuured tulewikulootuſed Wenemaa majanduslise ja muu elu ümberloomiſeks, milleſt meie kõiki Wenemaa üksikuid oſaſid oſa wõtma peame kutſuma. Selleks tuleb meil palju õppida ja palju unustada. Alekſejenko lõpetab oma kõne järgmiſelt: eelarwekomiſjon loodab kindlaste, et meie igaſuguſteſt raskuſteſt, mis meie iſamaa peale on tulnud, ühiſel jõul jagu ſaame ja walitſuſe ning rahwaeſituste wahel walitſewa wastastikuſe uſalduſe ja ühendamiſe järele Wenemaa paremale tulewikule wastu läheb. (Kauakestwate kiiduawaldustega ſaadetakſe Alekſejenko oma koha peale).

Riigikontrolöri ſeletuſed.

Riigi kontrolör Haritonow tuletab praeguſeid erakorraliſi tingimiſi meelde, millal eelarwet kokku ſeati. Kolmel ſõjawäerinnal wõideldes ja riigi ſiſſetulekute hulgaſt wiinamüügiſt ſaadud ſuurt ſummat korraga maha wõttes, ei ole ſiis ime kui riigirentei ſiſſetulekuallikad mõneſuguſt kitſenduſt on tundnud. Oli tarwis terwe rida uuſi abinõuſid, millede läbiwiimiſel walitſuſel wõimalik ei olnud terwelt makſuſiſtemi muutma hakata ja ſellepäraſt ſunnitud oli praegu olewaid makſuſid ſuurendama ja mõnda lihtſamat uut makſu ſiſſe ſeadma. Sõjakulud ei ole eelarwes mitte ülewal.

Sõjawäelisteks kuludeks on kuni 1. jaan. 1915. a. 3020 miljoni rubla lubatud, milleſt ſeniajani kuni 2243 miljoni ära on tarwitatud, ſelleſt ſummaſt on tagawarawäeliste perekondadele 190 miljoni abirahadeks tarwitatud. Semſtwode ja linnade liitudele on ſõjawäeliste rawitſemiſeks 76 miljoni antud ja Poolamaa puuduſtkannatawate perekondade toetamiſeks 30 miljoni ja lähemal ajal antakſe weel 100 miljoni. Sõjapidamiſe kulude katmiſeks on walitſus järgmiſi abinõuſid tarwitanud: 800 miljoni eeſt riigirentei lühikeſeajaliſi kohustuſi wälja andnud, 300 miljoni eeſt 4-protſendiliſi riigirentei piletid, 500 miljoni eeſt 5-protſendiliſt riigilaenu, 12 miljoni ſterlingnaela eeſt Ingliſe rahas lühikeſeajaliſi kohustuſi. Lähemal ajal tahetakſe weel 500 miljoni eeſt lühikeſeajaliſi kohustuſi wälja anda ja 40 miljoni naela eeſt Ingliſe rahas. Wiimaſe poole aasta jooksul on riigi hoiukasſades hoiuſummaſid 150 miljoni eeſt juurde tulnud, kuna waremalt ſee tõus ainult 20 miljoni oli. Niiſama on ka erapankades hoiuſummade kogu kaswanud. Riigi wäärtpaberite wäärtuſe alanemine ſõja alguſeſt peale ei ole mitte nii ſuur olnud, kui arwata wõis.

Riigipank, kui mõjuw majanduslise elu korraldaja, on hulk tähtſaid üleſandeid täitnud, mis Wenemaa äriliſi ettewõtteid on aidanud rasketeſt tingimisteſt üle ſaada. Wiljahindade langemiſe wastu wõideldes on riigipank wiljakauplejatele raha muretſenud. Kõigi nende abinõude waral on hulk ettewõtteid endiſt wiiſi edaſi töötanud kuna niiſuguſed ettewõtted, mis ſõjawäe tarbeaineid walmistawad, oma tegewuſt on ſuurendanud. Kaubanduslises liikumiſes ei ole ſeiſakut olnud, ſeſt mobiliſatſion läks ruttu ja õnnelikult korda.

Makſud kaubanduſes ei kannatanud iſeäraliſe korratuſe all. Kõige ſelle juures oli wälimiſe kaupluſe kitſendamiſel ſee hea külg, et ta meie ſilmad meie majanduslise iſeſeiswuſetuſe kohta awas, Wene rahwas julge iſamaaliſe meeleolu lõi ja üleüldiſes aruſaamiſes wiljakat mõtet kindlustas, iſeſeiswa Wene kaubanduſe loomiſe tarwiduſeſt. Riigi kontrolör tuletab meelde, et ſõda ühes ſellega Wene rahwaſt aitas ſuurt wõitluſt joomiſega algada. Kainuſe uueste jalaleſeadmine Wenemaal näitas ennaſt tugewa jõuna, mis Wene rahwaſt aitas ſõja raskuſt kergeste ära kanda ja rahwa töö wiljakuſt tõstis, Wene rahwaſt waimliſelt ſõjawäega ühendas ja Wene rahwale waimukindluſt ja usku wõidu ſiſſe waenlaſe üle andis. See jõud on meie ſõjaliſe wõidu aluſeks kardetawa waenlaſe üle. Lõpuks weel luuletaja Tjutſhewi tuttawaid ſõnu Wenemaaſt meelde tuletades awaldab Riigi kontrolör kindlat uſalduſt, et Wenemaa, kellel määramata loomulikka rikkuſid on ja kiireste kaswaw elanikkude arw, kindlaste oma jõu ſiſſe wõib uskuda. Uſus Jumala ſiſſe wõidab kaine Wene rahwas ennenägemata ſõja raskuſed kõik ära ja läheb ſõbralikus töös walitſuſe ja ſeaduſeandliste aſutuste wahel oma ſuurele, heledale tulewikule wastu. (Käteplakſutuſed).

Markow II arwab, et niiſuguſel iſeäraliſel ajal ainult ſelleſt peab rääkima, kudas meie wahwaid wägeſid aidata wihatud teutonlaſi häwitada, kes oma kannul inimeste wihkamiſt, linnade häwitamiſt ja rahuliste elanikkude tapmiſt kannawad. Terwe tegujõud peab abiandmiſe peale ſoldatite perekondadele ſihitud olema, kes omaste kaotuſe päraſt rahulikud peawad olema. Sakſa kolonistid on tarwis wälja kihutada, nende maad ära wõtta ja neiſt maadeſt põhjuskapital aſutada, wäljajagamiſeks Wene wäe kangelastele. Kõneleja terwitab tuliste ſõnadega Iſewalitſeja Wene Keisri ſuuremeeleliſt algatuſt wõitluſes majanduslise hädaga ja rahwa joomiſega, ning awaldab lootuſt, et ſeda wõitluſt kuni lõpuni peetakſe. Siis imestab terwe ilm ſelle heleda tee üle, mida wõitja kaine Wene rahwas ſammub. (Käteplakſutuſed paremal pool).

Perewoſtſhikow awaldab talupoegade nimel: Terwe alanduſes põlwitaw Wene rahwas palub Jumalat, et ta Oma Wõietut ja Kõrget Ülemjuhatajat aitaks meie wahwate wägedega wägiwaldſet ja ülbet waenlaſt ära wõita. Lihtſa rahwa igawene kiitus ja tänu Keisri herrale, kes kangete jookide ning õlle müümiſe ära keelas. Jumal kaitſe Keisrit ja tema perekonda. (Käteplakſutamine ja hüüded: brawo.)

Firsſow II nõuab erapooletute nimel Sakſa-Auſtria wägede metſikuste ja ſeaduſewastaste tegude kohtulikku uurimiſt ja lõpetab ſoowiga, et riigiwolikogu wõimalikult pea jälle oma ſeaduſeandwat tööd jatkata ſaaks maa kaſuks, iſeäranis talupoegade ja tööliste heaks.

Tuljakow ſeletab, et ſotſialdemokratlaſed eelarwe wastu ſaawad hääletama ja juhib tähelepanekut ſelle peale, et ſotſialdemokratlastel wõimaluſt ei ole pärimiſt riigiwolikogu ſotſialdemokratliste ſaadikute wangiſtamiſe kohta ſiſſe anda, ſeſt et kadetid puuduwaid allkirju ei andnud.

Puriſhkewitſch peab wõimatuks walitſuſewõimu wäikſeid patustuſi käeſolewatel päewadel puudutada. Mida warem riigiwolikogu oma töö ära lõpetab, ſeda enam kindlustab ta wõitlejate ſüdametes ſeda ühtmeelt, mis meie wäe wahwuſt ja määramata tahtmiſt toetab, wõita ja waenlaſt purustada, kes Wene riigi piiril ſeiſab. (Käteplakſutamine.) Tarwis on ainult puudutada Sakſa kolonistide küſimuſt, mis lahutamata Sakſa ſalakuulamiſega ühenduſes on ning elanikkude, iſeäranis talupoegade, puuduſesſe jäämiſe küſimuſt, kes waenlaſe metſikuſe eſimeſed ohwrid. Waenlane on jõuetu Wene malewat ära wõitma ja taſub rahulistele elanikkudele ſelle eeſt kätte. Palju tuhandeid meie ſoldatiteſt oleks päästetud olnud, kui mitte Wisla ääres walitſuſewõimu aruſaamatu ekſituſe läbi rida Sakſa aſunduſi poleks olnud. (Käteplakſutamine). Ei wõi lubada et ſeal, kus Wene ſoldat wõitleb, Wene ja Sakſa laskekraawide wahel ſakslaſed on, kes kõik meie wägede liikumiſed ära annawad. (Käteplakſutamine ja hüüded: õige). Waat ſee on eluküſimus, mille peale walitſuſewõim oma tähelepanemiſt peab juhtima, olgu ka wastuwoolud ei tea kui tugewad, mis mitte ſeal wõitluſewäljadel ennaſt ei awalda, waid ſiin Petrogradi ringkondades. (Käteplakſutamine ja hüüded: õige!).

Teine küſimus on laastatud Poolamaa elanikkude eluliste tarwiduste täitmine. Uſun, walitſus wõtab abinõuſid tarwituſele, et kehwaks ja waeſeks jäänud wõikſid inimeſe-moodi elada. Kõrgem õiglus nõuab, et ſellele rahwale wiibimata appi tuldaks. (Elawad käteplakſutuſed). Wõib olla, et meie tulewikus jälle erakondlistes tülides kokku põrkame, aga praegu wõime ainult ühte ütelda, et meie wõime Wilhelmit tänada: tema ſaatis wõimata aſja korda — ühendas Wene riigiwolikogu, tema ſaatis ſelle korda, et meie kõik, ühendatud armastuſe tundega iſamaa wastu ja oma kohuſt Keisri ja kodumaa wastu tundes ka tulewikus oskame wastastikuſeks aruſaamiſeks ühiſe keele leida. (Käteplakſutamine.)

Posnikow peatab põhjusſeaduste 87. paragrafi ſeletuſe juures. Tema näitab, et tarwis on ſiſſetulekumaks ſiſſe ſeada, tähendab tarwiduſe peale, walitſuſe-aſutuste ülewalpidamiſeks määratud ja ſeaduſe peal põhjenewaid kreditiſid uueste maksma panna ja juhib ſelle peale tähelepanemiſt, et tarwis oleks raudteemakſuſid muuta. Edaſi arwab Posnikow, et kardetaw on üksikutele tööſtuſe-harudele eesõiguſi anda ja et tuleks talupoegade, kui Wenemaa peatoitjate, ſeiſukorra parandamiſe eeſt enam hoolt kanda. Nõndaſamuti peaks nende ja nende perekondade aitamiſt hästi korraldatama, kes jooksukraawides wõitlewad.

Dſjubinski põhjendab tööerakonna eelarwe hääletamiſeſt oſawõtmiſeſt eemalejäämiſt.

Shingarew teatab, kadetid tunniſtawad, et praeguſel ſilmapilgul kohus nõuab, 1915. aasta eelarwe politikaliſteſt ja tehnikaliſteſt iſeäralduſteſt hoolimata, walitſuſewõimule kõik abinõud kätte anda, mis ſuure rahwusliſe aſja õnnelikuks lõpetamiſeks tarwis lähewad, ja ſellepäraſt hääletawad kadetid eelarwe poolt. (Käteplakſutuſed kõikidel pinkidel, peale äärmiste pahempoolſete).

Eelarwe wõetakſe wastu.

Wälimiste aſjade miniſtri abi ſeletab, et miniſterium täieste ſelle poolt on, kui ſõjaſeadluste rikkumiſe uurimiſeks komiſjon aſutatakſe. Selle aſja kohta teeb miniſtrite-nõukogu oma ettepaneku.

Kõigekõrgem tänu.

Juhataja paneb ette Kõigekõrgemat wastuſt riigiwolikogu truualamluſe awalduſe telegrammi peale püſti tõustes ära kuulata ja loeb järgmiſe telegrammi ette:

„Tänan ſüdameſt riigiwolikogu truualamluſe tundmuste eeſt, mis teie Mulle rahwaaſemikkude nimel awaldanud. Kõigi tõſiste Wene inimeste kindel uſk, et ülbe ja ſalakawal waenlane warsti ja täielikult ſaab lüüa, on Meie wõidu pandiks, mis iſamaa wägewuſele ja kuulſuſele wiib."

Nikolai.

(Kestwad hüüded: hurra!).

Õhtune kooſolek 29. jaanuaril.

Juhatab Rodſjanko.

Kooſolekul wiibiwad miniſtrite-nõukogu eſimees, miniſtrid ja miniſtrite abid.

Eſimees loeb järgmiſe Kõrge Ülemjuhataja telegrammi ette, mis Tema Keiſerlikule Kõrguſele riigiwolikogu poolt 27. jaanuaril tehtud otſuſe järele ſaadetud telegrammi peale wastuſeks ſaadud:

> **Ma olen ſügawaste liigutatud tundmuste läbi, mis riigiwolikogu Minu iſikus Meie kangelaſeliku maawäe ja laewastiku wastu awaldas. Teadmine, et terwe Wenemaa kui üks mees ſeiſab, rõõmustab Meie ſüdameid. Omakord wõib terwe Wenemaa rahulikult tulewikku waadata. Maawägi ja laewastik täidawad oma jumaldatud Walitſejaliku Juhi tahtmiſe järele oma kohuſt ja wannet ja murrawad Tſaari õnnistuſe ja Jumala abiga, Ma uſun kindlaste, Tſaari, iſamaa ja terwe Slaawi ſoo waenlaste jõu lõpulikult. Palun Teid herradele riigiwolikogu liikmetele Minu kõige ſüdamlikumat tänu ütelda.**
>
> **Kindraladjutant Nikolai.**

(Waljud käteplakſutamiſed kõikidel pinkidel järgnewad telegrammi ettelugemiſele.)

Eelarwe-komiſjoni aruandja Firsſow I teatab, et komiſjon, kõiki wormelid ja ſoowiawalduſi läbi waadates, mis eelarwe harutamiſel ſiſſe antud, ette paneb järgmiſi ſoowiawalduſi wastu wõtta: 1) et walitſus wiibimata hoolitſeks riikliſe abiandmiſe eeſt nende maakohtade elanikkudele, mis ſõjategewuſe all kannatanud, 2) et walitſus wiibimata hoolitſeks eelnõu wäljatöötamiſe eeſt 25. juuni 1912. aasta ſeaduſe täiendamiſeks paiuki ja abiraha ſuurendamiſe kohta leſe ema hooleks ehk ilma iſata ja emata jäänud nende ſõjameeste waestelastele, kes praeguſes iſamaa-ſõjas lahinguwäljal langenud, 3) et wäeteenijate nimekirjas olewad iſikud, kes politſeiteenistuſes on, ſõjawäkke wõetaks ja nende aſemele ſõjawäelaſed ſeataks, kes wõitluſerinnaſt lahkunud on, kuid politſeiteenistuſesſe kõlbawad, 4) et wälimiste aſjade miniſteriumi juures uurimiſekomiſjon aſutataks rahwuswaheliſe õiguſe, ſõjapidamiſe reeglite ja pruukide rikkumiſe juhtumiste uurimiſeks ſakslaste, auſtrialaste ja türklaste poolt ja kahju uurimiſeks, mis riik, ſeltskondliſed aſutuſed, eraſeltſid ja iſikud ſaanud.

Makohon toetab talupoegade nimel ſoowiawalduste kolmandat punkti.

Komiſjoni ſoowiawalduſed wõetakſe wastu.

Päewakord on läbi.

Riigiwolikogu kojulaſkmine.

Eſimees kutſub riigiwolikogu liikmeid nimeliſe Kõigekõrgema käſukirja ettelugemiſt püſti ſeistes pealt kuulama. Kõik tõuſewad püſti. Eſimees loeb:

> Riigi põhjusſeaduste 99. paragrafi põhjal käſime riigiwolikogu tööd ſel 29. jaanuaril katkestada ja tema uueste alustamiſe tähtaega mitte hiljemaks kui nowembrikuu peale 1915. aastal määrata, erakorraliste olude järele waadates. Walitſew Senat ei jäta ſelle täitmiſeks tarwilikku korralduſt tegemata. Alguskirjale on Keiſerliku Suuruſe Eneſe käega kirjutatud: **Nikolai.**
>
> Tſarskoje Selos 11. jaan. 1915. a.

Juhataja hüüab Keisri Majestedile hurra. Kestwad hurra-hüüded kajawad ſaalis.

Kooſolek lõpetatakſe ära.

Eſimeſel kooſolekul 27. jaanuaril

astuſid weel järgmiſed kõnelejad üles, kelle kõned enne ilmunud kirjelduſeſt ruumipuuduſel wälja jäid:

Preester Tepetski loodab riigiwolikogu waimulikkude nimel, et edaspidi armastus ja uſaldus ainukesteks juhtnöörideks oleks kõige Wenemaal aſuwate rahwaste wahekorras. Waimulik ſeiſus õnnistab meie rahuarmastajat ſõjawäge ja ſaadab wennalikka terwituſi ja kõige paremaid ſoowiſid liidulaste ſõjawägedele. Hoidku Jumal meie iſamaad, meie Keisrit ja Kõrget Ülemjuhatajat. Jumala õnnistus olgu meie ſõjawäega. (Elawad kiiduawalduſed keskpaigas ja paremal poolel.)

Jaronski teatab Poola kolo poolt, et praegu aeg on ainult ſelle üle mõtelda, kudas kõiki jõuduſid kokku wõtta, et kõiki ſlaawlaſi ähwardawat wõimu, Sakſamaad, ära purustada. (Igalt poolt elawad kiiduawalduſed.) Kõrge Ülemjuhataja üleskutſe näitas meile, et meie iſade ja wanaiſade ſoow praeguſe ſõja läbi täide wõib minna ja kõik Poola rahwas Wene Keisri walitſuſe alla wõib ſaada. See üleskutſe on meid kõiki ühendanud. (Elawad kiiduawalduſed.) Meie teame, et Poola ja Wenemaa ühendamiſe küſimuſt täielikult meie alles peale ſõja otſustada wõime. Meil on aga õiguſt oodata, et walitſus poolakate aſjus tõeste Kõrge Ülemjuhataja üleskutſe mõtte ja waimu järele talitab. (Kiiduawalduſed.)

Papadſhanow teatab armenlaste nimel, et Wene armenlaſed ühes Wene rahwaga täieliſelt ühinenud organiliſt keha kujutawad. (Käteplakſutamine.) Armenlaste ülespidamine Türgi ſõjas on kõige parem wastus, kudas Türgi Armenia Wenemaa wastu on. (Kiiduawalduſed.) Türgi armenlaſed loodawad ja uſuwad, et Wenemaa neid Türgi walitſuſe alt wabastab. Hüüdſõna, mis Kaukaſias aſuwa Armenia rahwa keskel kõige enam tuntud on, oleks: Elagu ſuur Wenemaa, kes armenlastele kauaaegſeſt Türgi ikkeſt wabastuſt toob. (Kiiduawalduſed.)

Godnew teatab Kaaſani muulaste nimel, et ka nemad ühes wenelastega walmis on terwe oma elu ja waranduſt iſamaa kaitſeks ohwerdama ja loodawad, et peale ſõda ſeadus küllalt nende keelt ja usku kaitſeb. (Käteplakſutamiſed.)

Kowalewski awaldab kindlat arwamiſt, et me Wene, Ingliſe ja Prantſuſe maa- ja merewäe ſõbralikul kooſtöötamiſel wõime ſõda ſoowitawale lõpule wiia. Iſeäranis lähedal meie ſüdamele peawad meie jõu pooleſt nooremad liidulaſed Belgia, Montenegro ja Serbia olema. Waenlane on tugew ja ſuurearwuline, kuid me uſume ſiiski õiguſe ja õigluſe lõpulikku wõitu. Selle pandiks on meie Keisri tarkus ja ſuuremeelſus, wägede Ülemjuhataja meelekindlus, meie wägewa ſõjawäe waim, meie ſõjalaewastiku walmisolek, oſaw, peenike ja ettewaatlik diplomatia ja meie täielik ja lahutamata kooſtöötamine liiduriikidega. (Käteplakſutamiſed.)

Jefremow kõneleb edulaste nimel ſelleſt ſuuruſeſt ja wägewuſeſt, mida Wene rahwas ſõja ajal üles näitas ja teatab, et enneaegne rahutegemine kuritegu iſamaa ja inimeſeſoo ees oleks, kes Sakſa militarismuſeſt wabastamiſt ootab. (Käteplakſutamiſed.)

Schidlowski I teatab pahempoolſete oktobristide nimel, et Wenemaa Sakſa militarismuſe wastu wõideldes armastuſe, inimſuſe ja õiguſe idealiſid kaitſeb. Kõneleja tuletab meelde, et Wenemaa oma ſiſemiſes elus ſõja ajal ilmale imeſid on awaldanud. Aſutati ſuurepäraliſed linnade ja ſemſtwote liidud, mis ſuurt tööd teewad. Wiinamüük pandi ſeisma. Kõneleja tähendab nende hädade peale, mida rahulikud Poolamaa elanikud üle elawad ja tähendab, et Wenemaa walmis on igaſuguſeid aineliſi ja waimliſi ohwrid kannatama, kuni Sakſa militarismus mitte lõpulikult pole häwitatud. (Käteplakſutamiſed.)

Liiwimaa talurahwa ſaadiku J. Ramoti kõne 27. jaanuaril.

Telegrammide järele oli kõne ſiſu meil juba lehes, awaldame ta ſiin „Peal. Ttja." tõlkes täielikult.

Herrad riigiwolikogu liikmed!

Kuus kuud tagaſi, unustamatal 26. juulil, kui ſiin ſaalis tõſiste iſamaa poegade tundmuſed awalduſid, kandis riigiwolikogu liige Goldmann Eesti ja Läti rahwa nimel need ühiſed tunded ja meeleolu teie ette, mis need rahwad ſel ajal tundſid ja läbi elaſid, kes meid ſiia on ſaatnud. Teie mäletate, herrad, ſeda päewa, mäletate, et ähwardawalt Wenemaa wastu tõstetud „ſoomustatud ruſikas" eestlaste ja lätlaste ſüdametes ſiis mitte hirmu ja kahtluſt ei äratanud, waid rahwa hinge ſarnaſe rõõmu, waimustuſe ja ſügawa ſilmapilgu tähtſuſeſt aruſaamiſega täitis, mis waſt ainult aastaſadade jooksul üks kord awaldub. Selle kõrge elewuſe ſilmapilgul hüüdſime meie ſiit: Wenemaa! Wennalik, ühine Wenemaa! Sinuga tahame meie tulla wiimſe hingetõmbuſeni, wiimſe weretilgani! (Wältaw käteplagin).

Herrad! Kuus kuud on ſelleſt mööda ja Eesti rahwa hing on muutumatuks jäänud. Ühtegi warju pole ſelleſt ſaadik tema peale langenud, ühtegi kahtlaſt märki ei leia teie temas. Mitte ainult muutumatuks pole meie rahwas jäänud, waid weel kindlamaks on ta ſelles otſuſes ſaanud, mis ta juba ſiis tegi ja mis meie ſiin teile pühalikult tootaſime. (Wältaw käteplagin.).

Tundmuſed on nüüd aruſaamiſeks muutunud, aruſaamine ühiſeks tööks meie wahwa kangelaſemeelſe ſõjawäe auks ja kaſuks koondunud. Ja ſelleſt tööſt wõtawad oſa kõik Eesti rahwa kihid ja ringkonnad, ka wäikeſed koolilapſed ühes arwatud.

Teie ei leia Eesti rahwa keskel ühte walda ega küla, ei ka ühtegi inimeſt, kes kas iſikliſe töö ehk waranduslise annetuste läbi haawatud ſõjameestele ja ſõjameeste perekondadele abi poleks andnud wõi ſõjameestele kingituste ja ſoojade riiete walmistuſeſt oſa poleks wõtnud. (Wältaw käteplagin.).

Uhkuſega wõin teile, mu herrad, tõendada, et kõiges Eesti rahwa töös rahwa armastuſe ja austuſe tunne meie ſuure kuulſa ja wõidurikka ſõjawäe wastu awaldub. Oma lagedatelt wäljadelt, oma küladeſt ja üksikuteſt metſataludeſt ſaadame temale kõige paremaid ſoowiſid. Teadku ta, et meie rõõmu ja waimustuſe ning tänutundega tema wõituſid tähele paneme. Meie uſume, herrad riigiwolinikud, et meie wahwate wägede wõit ſuure Wenemaa õitſeajal aluſeks ſaab, loodame, et ſiis ka Eesti rahwa õitſeaeg algab, kes nendel ſuurtel ajaloolistel päewadel oma ſaatuſe tema omaga weriste ſidemete ja armastuſe läbi ühendas.

Elagu ſuur Wenemaa, elagu wahwa maa- ja merewägi! (Kauawältaw käteplagin, hurra hüüded.).

Wäikſed teated riigiwolikoguſt.

Nagu „Birſh. Wed." teatab, on riigiwolikogu kooſolekul ſotſialdemokrat J. Mankow iſiklikult teatanud, et tema ſotſialdemokradi N. Tſheidſe lõpuotſuſega mitte nõus ei wõi olla, mis kõige rutuliſemat rahutegemiſt nõuab.

Sotſialdemokratide rühma kooſolekul on otſustatud riigiwolikogu liiget Mankowi oma hulgaſt wälja heita.

Balti Sakſa ſaadikute wäljaastumiſeſt oktobristide erakonnaſt.

„Rig. Rundſchau" teatel käinud Sakſa ſaadikute ametlik wäljaastumiſe ſeletus järgmiſelt:

„Suurte ſündmuste ajajärgus ſiginewad legendad (muinasjutud P. t.) Balti ſakslaste kohta, mis ka maaoktobristide erakonnas kõne alla wõiwad tulla, misjuures meie erakonnas olek erakonna liikmete ja Wene ſeltskonna eelarwamistega ringkondade keskel ſegawalt wõiks tunduda ja koguni waheſt erakonna töö peale kahjulikult mõjuda. Sellepäraſt arwame meie praegu kohaſeks paluda, meid erakonna nimekirjaſt maha kustutada ja meie ſeletuſt tänaſele erakonna kooſolekule teada anda."

Alla kirjutanud olid ſaadikud v. Brevern, parun Engelhardt ja parun Wolff. Mag. Braſche andis oma poolt ſarnaſe ſeletuſe iſiklikult ära.

Nagu „Rig. Rund." kuuleb, jõuda parun Fölckerſam 26. jaan. pealinna ja anda oma wäljaastumiſeſt ka kohe teada.

Riia leht teatab ka, et ſee wäljaastumine õige ſuurt mõju duuma ringkondades olla awaldanud. Üks wäga mõjuw maa-oktobristide ſaadik olla arwanud, et ſakslaſed wäga õige taktitundmiſega wabatahtlikult erakonnaſt wälja astunud, et mõne kannatamata erakonna liikme, waſt küll mitte oodatawa, aga ometigi wõimaliku waenluſe eeſt kõrwale hoida. Selle wastu olla üks teine juhtiw oktobriſt, kes ſagedaste duumas erakonna nimel kõneleb, arwanud, et Balti konſtitutſioni erakonna liikmed ainult kui niiſuguſed oktobristide erakonna külge liitunud, Balti küſimuste aſjas eneſele aga tegewuſe wabaduſe on jätnud. Et nüüd Balti küſimuſed duumas warsti ette tulewad, kusjuures ſakslaſed wistiſti teiſele ſeiſukohale aſuwad kui oktobristide erakond, ſiis olla ſee tõepooleſt parem, kui Balti ſakslaſed lahkuwad.

Ka parun Meyendorff ſeletas 24. jaanuaril oktobristide erakonna õhtuſel kooſolekul, et tema oktobristide erakonnaſt tahta wälja astuda, et erakonda teatawate küſimuste harutamiſe juures mitte ſegada. Tema wäljaastumine olla ſeda loomulikum, et teiſed tema Balti ſeltſimehed olla wälja astunud. Pahempoolſed oktobristid aga ſeletanud ühel häälel, et parun Meyendorfi juuresolek neid milgi juhtumiſel ei wõi ekſitada, ſeſt et niiſuguſeid küſimuſi olemaski ei olla, mis hõõrumiſi wõikſid ſünnitada.

Parun Meyendorff ei olla aga kindlat wastuſt andnud, waid palunud omale kaks päewa mõtlemiſe aega.

Kuulutajate tähelpanemiſt

juhime ſelle peale, et laupäewa hommikul rohkel arwul toodawate kuulutuste äraladumine ja lehte mahutamine trükikojale ſuuri raskuſi teeb ja lehe ilmumiſt wiiwitab, kuna ſuurema hulga ekſempl.-arwu trükkimine muidugi rohkem aega nõuab, ſellepäraſt oleme ſunnitud

kuulutuste wastuwõtmist laupäewa hommikuti kitsendama

ja kuulutuste pealt, mis laupäewa hommikul laupäewaſe lehe jaoks toodakſe, kahekordſet hinda wõtma, ſ. o. 10 kop. rida, kuna kuulutuſed, mis reede õhtuni ära antakſe, ſeniſe hariliku hinna eeſt wastu wõetakſe.

„Päewalehe" talitus

Balti Sakſa ſaadikud ei ole riigiwolikogus üles astunud.

Riigiwolikogu ringkondades on tähelpanemiſt äratanud, et riigiwolikogu eſimeſel koosolekul, kus kõigi rahwuste aſemikud teadaandmistega üles astuſid, Balti Sakſa ſaadikud ſeda mitte ei ole teinud, kuna nad 26. juulil peetud riigiwolikogu koosolekul ühes teistega ka üles astuſid.

Peale oktobristide erakonnaſt wäljaastumiſt on parun Wolff ka raha-aſjanduſe ja raamatukogu komiſjonideſt wälja astunud.

Wene ajakirjandus Balti Sakſa ſaadikute waikimiſe üle.

„Petr. Kurj." kirjutab ſelle kohta järgmiſelt:

„See waikus on tähelpanemiſewäärt. Kõigi rahwaste eſitajad — ka nende omad, kes mitte ainult Balti ſakslaste eesõigusteſt midagi ei tea, waid kellel eneſel inimeſe ja kodaniku õiguste alammääragi ei ole — leidſid eneſes aruſaamiſt riikliſe tarwiduſe kohta ja tõſiſt iſamaaliſt waimustuſt, et kõigele maale ja maailmale teatada, et nad walmis on iſamaa eeſt wõitlema ja ſelle jaoks ka ohwrit tooma.

Ja ainult need, kellele kõige rohkem on antud ja kelle käeſt praeguſel raskel ajal ka rohkem nõuda wõiks — Balti pailapſed —, waikiſid.

Nad ei leidnud ſõnu, millega oma truuduſt maa wastu tõendada, kes nende eeſt hoolt on kandnud, neid toitnud ja kindlustanud. Nad ei leidnud ſõnu, millega austuſt ja kaastundmuſt Wenemaa ſuurte kannatuste ja määramata ohwrite wastu awaldada."

Lõpuks arwab leht:

„Wõib olla ſunnib praegune waikimine Balti mõiſnikkude ſeiſukohta nende naabrite eeſtlaste ja lätlaste omaga üheſuguſeks tegema, kes riigiwolikogus ſõnu leidſid, millega oma ühenduſt Wene riikluſega ja Wene rahwaga tõendaſid.

„Now. Wr." teatab, et Balti Sakſa ſaadikud mitte ainult waikinud ei ole, kui teiste rahwaste aſemikud oma teadaandmistega üles astuſid, waid nad on kõik aeg, kui kõigi erakondade poolt üksikuid kõneleſaid kiiduawaldustega terwitati, waikides pealt waadanud. Nad olla ka ſiis waikinud, kui Ingliſe ja Prantſuſe ſaadikutele waimustatud meeleawalduſi kõigi erakondade poolt toime pandi.

Mitmeſuguſed teated.

Wekſli- ja kohtumakſuſid tõstetud.

Kõigekõrgemalt poolt kinnitatud miniſtritenõukogu otſuſe järele on kohtuaſjade pealt wõetawat kohtu- ja paberitemakſu, niiſama ka ſenati kasſatſioni departemangudesſe ſisſeantawate kaebtuste ja palwete pealt wõetawat kindlustuſemakſu 100 protſendi wõrra tõstetud. Nimetatud liſamaks läheb kroonu kaſuks.

Wekslimakſu on kuni 20 kop. iga ſaja rubla pealt tõstetud ja wõib ſeda liſamakſu tempelmarkidega endiste wekslipaberite peale kleepides ja neid ſeaduſe järele kustutades taſuda.

Uus ſiſemine laen.

„Torg.-Prom. Gaz." teatab uue riigilaenu kohta järgmiſt:

Lähemal ajal kawatſetakſe uut 5 protſ. ſiſemiſt laenu 500 miljoni rubla ſuuruſes toime panna. Laenuſt ſaadud raha läheb ſõjapidamiſekulude katmiſeks. Uus laen oleks praeguſe ſõja ajal teine pika-ajaline ſiſemine laen, eſimene laen niiſamaſuguſes ſuuruſes pandi ſügiſe kaunis ruttu ja kergeste toime. Uus laen antakſe nendelſamadel tingimistel wälja kui eelmine. Wäljaandmiſe hinnaks on 94 r. määratud ja ſaawad 5 protſ. nominalhinnaſt, mis kupongimakſuſt waba on.

Wähematele oſawõtjatele tahetakſe ſelles mõttes kergenduſi teha, et luba antakſe wõetud laenupaberid jaokaupa ära maksta.

Moſkwa Sakſa kaupluste lõhkujate kohtuaſi.

26. jaan. oli Moſkwa ringkonnakohtus, milleſt ſeiſuste aſemikud oſa wõtſid, Moſkwa Sakſa kaupluste lõhkujate kohtuaſi ees. Süüpingis istuſid 5 noortmeeſt, keda politſei ühes rööwitud aſjadega lõhkumiſekohal kinni oli wõtnud. Eeluurimiſel ei tunnistanud mitte kõik endid warguſes ſüüdlaſeks, kohtu ees aga tunnistaſid kõik ſüüaluſed, et nad riiüstamiſe juures aſju olid warastanud. Tunnistaja, pristaw Mjasnitski tõendab, et rahwas iſamaaliſe meeleawalduſe toimepanemiſeks kokku tuli ja alles hiljem wäljamaa alamate kaupluſi riiüstama hakkas. Kas ſelleſt riiüstamiſeſt ka üliõpilaſi oſa wõttis, ſeda ei tea tunnistaja tõendada, kuid mundris olewaid iſikuid oli ta ſeal näinud.

Kaitſeja tahtis kohtus ſelgeks teha, kas Mandeli pojad tõeste Wene wägede wastu wõitlewad ja kas ſee tõſi on, et Mandeli kauplustes Auſtria ſõjawägede jaoks riideid oli walmistatud. Kõik need küſimuſed jäid aga ſelgitamataks. Kaitſeja nõudis, et ſüüaluſeid ainult ſeltskonna rahu ja korra rikkumiſes ſüüdistada tuleks, millega ka prokurör nõus oli.

Peale pikema nõupidamiſe tunnistas kohus kõik ſüüaluſed õigeks.

Inglismaa ſuurendab ſõjawäge.

Londoniſt. Alamkoja poolt täna õhtul wastuwõetud merewäe eelarwe määrab rannakaitſe ohwitſeride, madruste ja ſoldatite ja mere-jalawäe arwu 250.000 tuhande mehe peale. Pta.

Wäljaweo kitſendus Daanimaalt.

Kopenhageniſt. 29. jaan. Walitſus keelas kanepi, dſhuti, kanepi ja dſhutilõnga ja köite, ka termomeetrite, pritſide ja arstimiſe tarbeaſjade wäljawedamiſe ära. 2. weebruariſt keelatakſe kartulite wäljawedamine ära. Pta.

Autori kaitſe leping Wenemaa ja Belgia wahel.

Petrogradiſt. Uute ſeadluste kogus on Wene-Belgia leping kirjalikkude ja kunstitööde kaitſemiſe kohta awaldatud. Pta.

Sakſamaalt.

Daani lehtede teatel on wiimaſe kallaletungimiſe läbi Esſeni linna kallale Ingliſe õhuſõitjate poolt üle 300 Sakſa automobill ära häwitatud Hoone, kus nad ſees olid, põles täieste maha. Ka hulk benſini põlenud ära.

Sakſa riigipäew kutſutakſe 25. weebruariks kokku.

Uueste aſutatud ſeltſil, mis toidumoona muretſemiſe ſõja ajal oma üleſandeks wõttis, olla põhjuskapital 25 miljoni rubla ſuur. Peaettewõtjad on 48 ſuuremat Sakſa linna. Wilja, mis nad üles ostawad, et anta enne 15. maid rahwa kätte.

Et tarwitatawa leiwa äramääramiſeſt riigi poolt katſutakſe mööda pääſeda, ſiis on Berlini linnawalitſus iſeäraliſed raamatukeſed ſisſe ſeadnud, milles kindel arw wäljarebitawaid lehekeſi on. Nende wastu ainult antakſe inimestele leiba. Pagarid jälle ſaawad jahu ka ainult kindlal määral, mis nimetatud kupongiwe arwuga kokku käib. Niiwiſi teewad ka teiſed ſuured linnad. Ajakirjandus nõuab, et walitſus ka muud hädaliſed toiduained ära wõtab ja jaokaupa rahwale kätte annab. Plaanitſetakſe ka kartulitagawara üle täielikka arwuſid muretſeda. Praegu on rukkijahu puuda hind umbes 3 rbl. 20 kop.

Meſopotamiaſt.

Ingliſe wäed ſeiſawad umbes 150 wersta Bagdadi linnaſt eemal. Rahwas wõtab neid lahkelt wastu, ſeſt et nad waeſemaid aitawad ja kõige eeſt makſawad. (Bagdad on Kornaſt, mis Euphrati ja Tigris'e jõgede kokkujookſu kohal ſeiſab, üle 360 wersta õhuliinis, teeſid mööda muidugi palju enam ja Korna on jälle mere ääreſt, kuſt Ingliſe ſõjakäik algas, 150 wersta eemal.)

Italiaſt.

Paterno järwe pind Sitſilias on 31. jaanuaril (u. ſt.) äkki umbes kahe ja poole ſülla wõrd alanenud, mille juures oſa kallaſt ſisſe langes. Ümbruſes elawad inimeſed jutustawad, et peale lõunat weekeerud pinnal näha olid ja tume maa-alune müdin kuuldus. Järwe-weſi ſai tõmmu wärwi. Huwitawat loodusenähtuſt uurima ſõitis teadusline komiſjon.

Bulgaria ettewalmistuſed.

Soluniſt. 28. jaan. Et Bulgaria uuſi ratſawäe-brigadiſid aſutab, otſustas ka Greekamaa Serasis uut brigadi aſutada, mille jaoks hobuſeid Amerikaſt nende päewade ſees pärale oodatakſe.

Papapuli-Topſchini raudteeharu ehitamiſt, mida juulikuus lõpetada kawatſeti, tahetakſe ſilmapilgu tähtſuſe päraſt enne ſeda tähtaega lõpule wiia.

Walitſus otſustas parlamendiwalimiſi aprillikuus ette wõtta ſelles kindlas uſus, et ſenini Balkanitel rahu rikutud ei ſaa. Pta.

•

Sofiaſt. 27. jaan. Bulgaria agentur on wolitatud kõige kindlamal wiiſil Greeka ajakirjanduſe poolt laiali laotatud ja oſa Ingliſe lehtede poolt üleswõetud teadet ümber lükkama, nagu ſeiſakſid Philippopeli jaamas wagunid ſõjamoonaga Türgimaa jaoks.

Moratorium on teadmata aja peale pikendatud. Pta.

Sõjaautomobilid.

„Dagens Nyheter" teab rääkida, et Sakſa wäel praegu kuni 60.000 automobili tarwituſel on, Prantſuſe wäel 70.000, milleſt 50.000 enne ſõda eraomandus olid. Ingliſe wäel olla praegu mannermaal 20.000 autot.

Ühisriikide ſenat 54 tundi koosolekut pidanud.

Waſhingtoniſt. 28. jaan. Päraſt koosolekut, mis 54 tundi kestis, lükkas ſenat koosolekud neljapäewani edaſi, waieluſi Sakſa laewade ostmiſe billi üle pooleli jättes. Pta.

•

Stokholmiſt. 28. jaan. Wälimiste aſjade miniſtri Saſonowi kõne ilmus täielikult ainult õhtulehtedes, mispäraſt tema arwustuſed weel ilmunud ei ole.

Kõige tähtſam wanameelne leht awaldab Wene miniſtri kõne eſimeſel kohal ja kirjutab oſa üle, mis Rootſimaa kohta käib, et Wene riigitegelaſe ſõnu hea naabriliku wahekorra üle rahulolemiſega ainult terwitada wõib. Kuid kõne ſelle oſa kohta, mis Rootſimaal kehwade Wene reiſijate wastu awaldatud lahkuſe kohta käib, wõiks tähendada, et ſee abi kudagi moodi poliitikaliſt laadi ei kannud, waid ainult inimeſearmastuſelik tegu oli, mida Rootſi rahwas iga kannataja wastu awaldab, ilma rahwuſe ja ſugu peale waatamata. Pta.

•

Odesſaſt. 28. jaan. Börſekomitee, kes enaſt põhjusmõttelikult ſelle waranduſe äramüümiſe poolt tunnistas, mis Wene Sakſamaa alamate käeſt ära wõetud, awaldas walitſuſele oma arwamiſt ſelle kohta, et tarwilik on ſelle müügi tähtaega pikendada ja abinõuſid tarwituſele wõtta ſilmakirjaliſe waranduſe edaſiandmiſe wastu. Komitee arwab, et küſimuſt kõige ſuurema ettewaatuſega tuleb käſitada, et Wene kapitalistide ja ärimeeste kahjuſid ära hoida, kes ſakslastele krediti andſid. Herſoni kubermangus üksi on miljoni desſatini maa peal, mis ſakslaste omandus, üleüldſe kokku 250 miljoni rubla wõlga. Pta.

•

Minskiſt. 29. jaan. Majaperemeeste koosolek pööras kuberneri poole palwega, et Nemetskaja ja Luteranskaja (Sakſa ja Luteruſe) uulitſad Lwowi uulitſateks nimetataks. Pta.

*

Tokioſt. 28. jaan. Ajakirjandus on tegeliku wäljaastumiſe poolt, kui Hiinamaa Jaapani nõudmiſi mitte ei täida. Miniſtrite-nõukogu poolt on Sakſa ja Auſtria ſõjawangide üle kõwem kord maksma pandud, niiſama on ka järelwaatuſt Sakſa ja Auſtria alamate üle kõwendatud ja neile ära keelatud Jaapaniſt ära ſõita. Pta.

*

Haagiſt. 28. jaan. „Aftonbladet" teatab, et paljud Hollandi laewaomanikud oma laewade nimed õige ſuurte tähtedega laewa mõlemile külgedele laſewad maalida, mida ööſite walgustakſe. Oma reiſiſid ei ole ainukenegi Sakſa ähwarduste põhjal muutnud.

Soomemaalt.

Maawäriſemiſeſt,

mis minewal laupäewal Lääne-Soomemaal Waaſa ligidal Jungſundi külas oli, kirjutatakſe, et kell 2,55 tuntud külas õige tugewat maa kõikumiſt, nõnda et aknaklaaſid põrunud ja oſalt katki läinud. Rahwakoolil olnud parajaste õpetund ja maa wapustus olnud nii kõwa, et lapſed hirmuga wälja jooksnud. Maawäriſemiſe järele, umbes 10—12 ſek. päraſt, olnud kange wuhin, mis tormi meelde tuletanud, ehk küll ilm üsna waikne olnud.

Maawäriſemiſt olnud ka teistes ligidastes külades tunda. 1910. aastal oli neisſamades paikades maawäriſemine, aga wähe kangem kui nüüd.

Ajalehe trahwimine.

„Helſingin Sanomate" toimetajale on kuberneri poolt 4000 marka trahwi määratud.

Parun — liiakaſuwõtja.

Helſingis lõppes esmaspäewal kõmuline protſeſs, mis Soome peenemas ſeltskonnas palju tolmu ſünnitas. Ühte rikkamat Helſingi adwokati parun Ilmari Palméni, kes wanaſt kuulſaſt ſuguſt pärit, ſüüdistati ſelles, et kergemeelſetele noortelemeestele ja ka wanadele elurõõmſatele herradele liig kõrgete protſentidega raha laenanud. Abiliſeks ſelle „ligemeſe-armastuslike" töö juures oli parun Palménil ärimees Jaakko Auer.

Raekohus mõistis Palméni 4 ja Aueri 2 kuuks wangi.

Kiri Soome Karungiſt.

Uus Karungi raudtee on wäga ruttu korda ſeatud. Ta ehitati kahe kuu jookſul walmis, ehk ta küll 27 kilomeetrit pikk on. Wakſal, ehitamiſeks kulus 5 nädalat ära. See on ſuur, kena ehitus, kus awar ootamiſe- ja kontori-ruum ja peale ſelle weel ruumid tolli, posti ja ſhandarmite jaoks on. Kena mõju awaldab ka kaubaladu, mis 94 meetrit pikk, 19 meetrit lai ja 10 meetrit kõrge on. See ehitati 7 nädala jookſul üles. Tuleb tõeste ſeda kiiruſt imestada, millega tööd on korda ſaadetud ja endiſeſt waikſeſt maakohaſt ſuur liikumiſe keſkkoht tehtud.

Enne Karungi raudtee walmisſaamiſt ſaadeti kõik kaup, mis Rootſiſt ja Rootſimaa kaudu Soome- ja Wenemaale tuli, Haaparanna kaudu Torneosſe ja ſealt edaſi. Kaupade ſaatmine ſündis ſel wiiſil, et Rootſi „Karungi" nimeliſes raudteejaamas kõik kaup waguniteſt wälja wõeti ja ſealt hobustega maanteed mööda (25 kilomeetrit) Haaparanna kaudu Torneosſe ſaadeti. Reiſijate liikumine ſündis ſelſamal wiiſil.

Kohe, kui Soome Karungi ſelleſama nimeliſe jaama ſai, algas kaupade ſaatmine Rootſi Karungiſt üle Torneo jõe Soome Karungisſe. Sel wiiſil lüheneb hobuſetee 2½ kilomeetri peale. Päris reiſijate liikumine Soome Karungi jaama kaudu algas 21. jaanuaril (uue kalendri järele) ja kaupade ſaatmine 24. jaanuaril.

Raudtee walmisſaamiſe tagajärjeks oli, et kõik wahetalituſe-ärid Torneoſt Karungisſe tulid. Ehitus, millel wähegi ſeinu ümber, osteti ära kui ta wakſaliſt liig kaugel ei olnud. Kirwemehed toodi kohale ja paari päewa päraſt oli „ehituſe" ſeina ſees juba ſilt, mille peal ſuurte tähtedega ſeiſis kirjutatud, et N. N. wahetalituſe-kontor ſeal tegewuſes on.

Nõnda aſub ühe ſuure wahetalituſe-äri kontor wanas rehes, mida wähe nõuete kohaſelt kohendatud. Nõnda ſiis päris ameriklikſelt: Kaks ja pool kuud tagaſi oli Karungi wäga waikne küla. Nüüd on ſiin palju liikumiſt ja kära. Lokomotiwid ſiiguwad jaama ees. Rongid tulewad ja lähewad ning toowad kaupa ja reiſijaid. Suured meesteſalgad ehitawad uuſi majaſid ja lõpetawad walmisſaamas olewaid. Jaamas tellıwad reiſijad kaupaſid ja ſaadawad oma reiſiaſju edaſi. Siin kuuleb Ingliſe, Prantſuſe, Wene, Soome ja Rootſi keelt.

Posti tulewad ſuured koormad Rootſiſt. Iga päew ſaadetakſe ſiia peale postiwaguni weel 3—4 kaubawagunit posti. Nõnda ſiis umbes 40.000 kilogrammi päewas. Kõik poſt Ingliſe Prantſuſe- ja Daanimaalt ning Skandinawiaſt, Wene- ja Soomemaale tuleb ſiit kaudu.

Kaubaliikumine ei ole weel hoosſe ſaanud, arwatakſe aga, et juba tulewal nädalal kõik täieste käimas on. Ma käiſin Rootſi poolel ja kuulaſin ſeal ametnikkude käeſt arwatawa kauba rohkuste üle järele ning ſain teada, et iga päew Soome poole umbes 70 Rootſi wagunit kaupa ſaadetakſe, mis umbes 100 Soome wagunile wastab. Norra linnas Trondjemis üksi olla ligi 5 miljoni kilogrammi kaupa ſeiſmas, mis ſiit kaudu edaſi läheb. Kui aga meie raudtee kõike ſeda kaupa jakſab edaſi toimetada!

Kuuldub, et Karungi jaam ſelle kauba wastuwõtmiſeks küll walmis on. Rootſi Karungis on ſiia ſaadetawat ja ſiit ſaadetud kaupa, nagu rootslaſed ütlewad, „metſatäis". Karungi jaamaſt päewal Torneo jõe peale waadates näebki, kudas kaks pikka hobuſewoori jääd mööda üle jõe liiguwad: üks toob ja teine wiib kaupa ja inimeſi.

Kuna Karungiſt äkitſelt elaw liikumiſekoht on ſaanud, ſiis on ka tarbeainete hinnad kaunis kõrgele tõusnud. Lihtſas talus tuleb ſöögi ja korteri eeſt 100 marka kuus maksta.

Külm ei ole ſiin ſeni kaugemale jõudnud kui 30 kraadini. Lund on õige wähe, nõnda et regi ainult hädapäraſt edaſi libiſeb. Tuul aga on hammustawalt külm, nõnda et himu on põdranahaſt poolſaapaid jalga tõmmata ja pakſu willaſt rätikut kaela ſiduda, nagu ſeda ſiin kaelakrae aſemel kantakſe. „U. Suometar."

Lätimaalt.

Silmahaigete arw

olla Riias wiimaſel ajal wäga kaswanud. See tulla ſelleſt, et palju denatureeritud piirituſt joodakſe. Olgugi et joodikud piirituſt mitmet moodi puhastada katſuwad, kihwtitawad nad ſiiski endid ſelle läbi täielikult. Paljuid haigeid ähwardab pimedaksjäämine. „Latwija".

Riia börſekomitee

on palwega wanemate wäljamaa konſulite poole pööranud ja palunud neid Sakſa keele keelu wastu mõjuda, iſeäranis püüda läbi wiia, et telefoniga Sakſa keeli rääkida lubataks. „Dſ. W." teatab, et palwe tähelpanemata on jäetud.

Waldſchlößcheni õllewabrikuſt

on 30.000 puudaſt kiwiſüteſt 20.000 puuda ära wõetud. „Dſ. Wehſta."

Kui palju Riias elanikka on?

Läinud aastal Riias toimepandud rahwakirjutamiſe järele on ſeal üleüldſe 517.522 elanikku mõlemaſt ſooſt.

Selleſt arwuſt on: lätlaſi 218.097, wenelaſi 99.603, eestlaſi 9020, ſakslaſi 69.016, poolakaid 47.595, leedulaſi 35.156 ja juutiſid 33.651. Teisteſt rahwusteſt on kokku 5384 inimeſt.

Päewauudiſed.

Aumärgid wallaametnikkudele.

Kõigekõrgemalt poolt on hoolſuſe eeſt annetatud: hõbe aurahad Wladimiri lindi otſas kaelas kandmiſeks Jõgewa walla kirjutajale Iwan Luha'le ja Kärla walla kirjutajale Johan Webs'ile, kuld aurahad Anna lindi otſas rinnal kandmiſeks Wana-Wändra walla kirjutajale Karl Riemann'ile ja Uue-Wändra walla kirjutajale Hermann Raid'ile, hõbe rinnarahad Stanislauſe lindi otſas Suure-Kaarma walla kirjutajale Feodor Kanawal'ile ja endistele Kärla walla-wanematele Joann Smitt'ile ja Pärt Kirs'ile.

Telefoni tarwitamiſe aſjus.

Juhime oma lugejate tähelpanemiſt ſelle peale, et tänaſeſt päewaſt peale kindluſe komandandi määruſe järele telefoni kaudu ainult Wene keeles tohib kõneleda. Määruſeſt üleastujaid wõib kuni 3000-rublaliſe rahatrahwiga ehk 3-kuuliſe wangistuſega trahwida.

Sellepäraſt tuleks aſjata ſekelduste ärahoidmiſeks praegu telefoni tarwitamiſe juures wäga ettewaatlik olla ja inimestele, kes Wene keelt ei mõista, telefoni tarwitamine kõwaste ära keelata. Kui praegune ſeiſukord meie Eesti ärimeestele ja ka teistele, kes Wene keelt mitte ei mõista ja ometi waremalt telefoni tarwitaſid, õige raskeks läheb, ſiis ei ole ſiin midagi parata ja peab ajutiſelt jälle ilma telefonita läbi ajama.

Lipud maakaitſewäe druſhinadele.

—r— Eestimaa rüütelkond ja Tallinna linna-amet on otſuſeks teinud neljale Eestimaa druſhinale oma kulul lipud muretſeda, mis tuhat rubla maksma lähewad. Lippudewalmistamine on Petrogradi Semenowi äri kätte antud.

Tallinna linnawolikogu koosolek

on keſknädalal, 4. weebruaril, raekojas.

Harutamiſe alla tulewad 19 küſimuſt. Muu ſeas ka linnapea aſetäitja walimine. Senini täitis neid kohuſeid linnanõunik G. Beljagin.

Kool.

Eesti Alekſandri kooli waranduſe ärawõtmine

politſeiwõimu abil oli „Post." teatel 20. jaan. Kell ¼ p. l. ſõitis Põltſamaal elaw kreiſiülema noorem abiline Tatarinow ſtraſhnikute ja kordniku ſaatel ühes Wiljandi maakonna rahwakoolide inspektori Mantsmetowi ja preester Ink'iga Köo mõiſa, et J. Lintropilt, kelle hoiu all warandus tegeliſelt oli, kooli wõtmed wälja nõuda. Ettepaneku peale wõtmeid wabatahtlikult wälja anda, wastati eitawalt; wõtmete hoiukohta aga ei ſalatud, nõnda jäi ſuurem läbiotſimine toimepanemata. Wõtmed nende hoiukohalt wõttis ſiis politſei oma käega. Sündmuſe juurde olid palutud hrad Allmann ja Uſin. Et aeg juba hiline oli, ſiis ei wõinud enam ſamal päewal waranduſe ärawõtmiſe kallale aſuda, waid jäeti ſee järgmiſeks päewaks, ainult uste kinnipitſerimiſeks ſõideti Põltſamaale. Peale politſei pitſeri nõudis politſei, et Lintrop ka oma pitſeri peale lööks ja üleüldſe waranduſe ärawõtmiſe juures oleks. Polnud parata. Köo mõiſa pitſer löödi peale ja järgmiſel päewal oli ka Lintrop waranduſe ärawõtmiſe juures. Kõike waranduſt ei jõutud ſiiski weel järele waadata, waid mõned kapid jäid 26. jaanuariks. Siis ſaadakſe ka protokollide ja aktide ärakirjad kätte. Need jääwad ſiis Eesti rahwale mälestuſeks ſelleſt ſuureſt unistuſeſt — Alekſandri kooliſt —, mis kord küllalt wägew oli terwet rahwaſt jalule ajama ja kapitali koguma, mille ühine wäärtus praegu ligi 250.000 rubla ſuur. Õnn eemal olijatele, nendele wõib ſee unistus weel praegu magus olla — lähedalolijad ei wõi ſedagi... Politſei täitis oma kohuſt lõpuni wiiſakalt. Kahjuks ei olnud ſeda mõnedki teiſed, nii rahwakoolide insp. Mantsmetow, kes hrade Jaakſoni ja Raamoti wastu haawawaid ütteluſi lendu laskis.

Alekſandri põllutöökooli juhatajaks

on agronom Allmann kinnitatud.

Koolipidu

oli eila Weſtholmi koolil „Estonias". Niiſuguste pidude parem ſiſu on ikka, pakutagu näitelawalt mis tahes, pakkujate mudilaste kari iſe. Oma puhtales walgetes ſärkides — mis musta pükstega koos nii kena pildi andis — mängiſid, laulſid, turniſid nad harjumata pinnal, aga ſärawad ſilmad ja õhetawad põſed näitaſid, et kuulus „lambipalawik" neid ſuurt ei kimbutanud. Niiſugustele pidudele peaks õieti ainult need minema, kes lapſi armastawad, iſeäranis niiſuguſe õhtu tegewate kunſtnikkude omakſed.

See alles loob õige meeleolu waateruumis, kui ſaalis istujad oma Atſid, Matſid ja Jütſid näitelawal ära tunnewad ja hea meelega nende wägitükka waatlewad wõi jälle hirmuga märkawad, kudas mõni lahti läinud püksinööp wõi ſukapael noore kunſtniku numbrile ähwardab ootamata tagajärgeſid anda. Kunſtnikka oli palju, waatajaid oli palju, toodeid oli palju ja hõiskawat kiituſt oli palju. Et nüüd ka pühad noortele loorberikandjatele mahti annawad kunſtiärituseſt wähe toibuda ja jälle kaine koolielule üle minna, ſiis tuleb pidu igapidi kordaläinuks lugeda.

Segaſõnumed.

Põhja-Liiwimaa põllutöö katſejaama aſutamiſe aſjus

on Tartu Eesti Põllumeesteſeltſi eestſeiſus lõpulikult otſustanud ettewalmistuſetööd edaſi teha, nii et katſejaam tänawu oma tegewuſt wõiks algada. Katſejaam awatakſe teatawaste Tartu külje alla Wahile.

Tartu Põllumeesteſeltſile on Liiwimaa walitſuſe-agronomilt teade tulnud, et põllutöö katſejaama heaks põllutöödepartemangu eelarwesſe 1915. aasta kohta üles on pandud: ühekordſeks abiks 11.600 rubla ja ülewalpidamiſeks 4800 rubla.

Kureſaare kui ſupeluskoha

üle teewad Kureſaare ajalehed ſuuri lootuſi ja nende arwates ſeiſab Kureſaarel „kuulſuſe- ja edurikas tulewik ees".

„Saaremaa" kirjutab tulewaſeſt Saaremaa raudteeſt, mille abil Saaremaa oma looduslisi waranduſi tarwitama ſaaks hakata ja Kureſaareſt otſitud ſupeluskoht ſaaks.

Rawitſuskohtade kongresſil on profesſor Poleſhtſhuk ka ſelle peale tähendanud, et Kureſaarel halwad juurdepääſemiſeteed on, kuna iſeeneſeſt Kureſaareſt hea ſuwituskoht wõiks ſaada. Sellepäraſt oleks ſiis Kureſaare ſupeluſelu tõstmiſeks raudteed tarwis, mis teda kindla maaga ühendaks. Peale Kureſaare rawitſuskoha oleks ſelle raudtee abil wõimalik Saare-, Muhu- ja oſalt ka Hiiumaa ſaaduſi wälja wedama hakata, mis nende maade wäärtuſt tõstaks. Nagu kuulda, on juba ſellekohaſeid teateid hakatud koguma.

Edaſi kaebab aga „Saaremaa", et Kureſaares wäga lahja piima ſaab ja olewat wiimaſel ajal ſelle üle mitu järelkatſumiſt ette wõetud, kus piima ſeeſt 2,5—2,7 protſ. rasma on leitud, mis aga liig wähe on. Peale ſelle olewat piima ſees ka rohkeste mustuſt. Waewalt wõib ſiis niiſugune piim ka Kureſaare terwiſeparandajatele maitſta ja tuleks wiſt aegſaste niiſuguste hädade wastu abinõuſid otſida.

„Häälel" näiwat ka niiſama head tulewikulootuſed Kureſaare kohta olewat, kuid ſelle kõrwal toob ta praeguſeſt Kureſaareſt kaunis tumeda pildi, mis ka põhjuſeks on, et wiimastel aastatel ſupelwõõraste arw kindlaste on kahanenud. Ta tähendab kõige pealt tolmu-uputuſe peale, mis wiimastel kuiwadel ſuwedel otſe wäljakannatamataks on muutunud ja terwiſele mitte kaſulik ei wõi olla; ſiis olewat uulitſad halwaste prügitatud, nii et neid mööda koguni terwel halb ſõita olewat; jalutuskohti ja puiestikka olewat linnas wähe ja needki korraldamata. Ja lõpuks paneb kõigile nendele puudustele Wildenbergi nahawabrik oma mitteterwisliste „lõhnadega" krooni peale. Selle kõige juures olewat Kureſaare linnawalitſus kaunis rahulik ja ei laſe eneſele linna ſupeluskoha ſaatuſe päraſt mitte muret teha. Kuid tulewikulootuſed jääwad Kureſaarele ſiiski õige iluſateks.

Parun Manteuffeli uuem määrus.

Baltimaalt wäljaſaadetud Kuramaa mõisnik parun Manteuffel on oma mõiſawalitſejale kirja ſaatnud, kus ta kõiki mõiſas teeniwaid lätlaſi lahti käſib lasta.

Elektri-taskulambi batareiſid

oleks ſõjawäljal hädaste tarwis. Kellel wõimalik, katſugu neid osta ja meie ſõjawäele annetada. Annetuſi wõetakſe linna-ametis ja Eesti Must-Siniſes Ristis wastu.

Korjandus kirikutes.

Palwepäewal, 11. weebr., pandakſe ewangeliumi ſõjawälja-laatſareti heaks kindralkonſiſtoriumi korralduſel üle riigi kõigis luteriuſulistes kirikutes korjandus toime.

„Estonia" teatri büroo poolt.

Th. Altermanni tulu-õhtu on täna õhtul, mille peale üleüldiſt tähelpanemiſt juhime.

Ette kantakſe ameriklaſe Rita Johnſon Youngi Amerika naljamäng 3 waatuſes „Kudas meeſt ſaab", mis ſeni eſitatud naljamängudeſt oma omapäraſuſe ja harulduſega hulga lahku läheb ning ka muidu meile huwitaw ja waatamiſewääriline on.

Siin käib kirjanik hoopis iſerada, tarwitab hoopis teiſi konkſuſi ja ködistab ſealt, kus oodatagi ei tea.

Ühe ſõnaga „Kudas meeſt ſaab" pakub kõike ſeda, mis healt algupäraliſelt, kõrge kunſtiwäärtuſega naljamängult nõuda tohib ja ka nõudma peab. Ühtlaſi on ta weel huwitaw, kui kujukas pilt Amerika eluſt, kommeteſt, wiiſideſt, mille algupäraſuſeſt meie küll palju kuulnud oleme, kuid ſiiski temaſt tõſiſt ettekujutuſt ſaanud ei ole. „Kudas meeſt ſaab" on tükk uueilma iſeäraldusteſt ehk lühidalt amerikalik algusest lõpuni ja ſellega meie teatri armastajatele üllatawaks uudiſeks, mille eſi-õhtut kahe ſilma wahele jätta ei tohi. Peale ſelle on tänane teatriõhtu meile tähtis kui Th. Altermanni tuluõhtu, mis teatawas mõttes teatri ja publikumi köitwa ſideme ſitkuſe mõõdupuuks on — ſeſt oſawõtmine ſelleſt määrab ſiin publikumi ſümpatia määra, mis teatri wastu tuntakſe.

Õnnetuſed ja kuritööd.

Denatureeritud piirituſe müümine.

—ſ— Kopli uul. nr. 20/5 elaw Leena Kelmann on denatureeritud piirituſt joomiſe tarwis ümber töötanud ja müünud. Läbiotſimiſel tema juures leiti 2 pudelit ümbertöötatud denatureeritud piirituſt ja peale ſeda 38 tooſi Soome tikkuſid ilma banderollita.

Warguſed.

—ſ— Nende päewade ſees warastati makaroniwabriku laduſt Tarabella uul. nr. 26 kuus kotti jahu ja wiis kasti makaroniſid 85 rbl. eeſt, Anton S. korteriſt Weerenni uul. nr. 14 riideid ja Jooſep R. korteriſt ſelſamal uulitſal nr. 4 palitu, ſaapad ja mitmeſuguſeid wähemaid aſju.

Surm pulmade eel.

21. ſkp. ſai Kõnnu rannas Suurpa külas 28-aastane noormees Guſtaw Jendel, ſenini teadmata põhjuſel eneſe rewolwrikuuli läbi ſurma. 3. oli peigmees ja pidi 25. jaan. pruudiga laulatuſele minema, aga ſeal tuli mõrſjana — ſurm ja tõi peiule pruudikambri aſemel külma hauakambri ning omastele ja pruudile pulmarõõmu aſemel ſüdamewalu ja leina! R—s.

Kirjawastuſed.

L. L. Pr. Kõigekõrgemale poole ſaadetud telegrammide teksti ja wastuſeid nende peale wõib ainult Keiſerliku kojaminiſtri lubaga awaldada.

Tallinna polkudele kingituſi ja nimeliſi pakkiſid, mis waſtlapäewal ära ſaadetakſe, wõetakſe linnaametis waſtu.

Kodumaalt.

Mõiſakülaſt. Hariduſeſelts. Kohalik noor Hariduſeſelts, kes mullu kewadel aſutati ja 18. mail 1914. a. Pärnu Eeſti Kooliſeltſi kohaliku oſakonna aſemele aſus, on kogu ſelle ligi kolmweerand aaſta jooksul kaunis elawat tegewuſt awaldanud. Praegu on ſeltſil 118 liiget, nendeſt 83 meeſter. ja 35 naiſter. Siſſetulek oli läinud aaſtal 1632 rbl. 30 kop., wäljaminek — 1313 rbl. 52 kop. Sularahana oli 1. jaan. 1915. a. kaſſas — 118 rbl. 78 kop. ja kohalikus Laenu-Hoiu Ühiſuſes hoiul — 200 rbl. Kooli peale pidi ſelts käeſolewa õpeaaſta eſimeſel poolel 932 rbl. 42 kop. wälja andma, kuna kooliraha kõigeſt 517 rbl. ſiſſe tuli ja ſeega ſelts juba ſellel lühikeſel ajal kõrwalt 415 rbl. 42 kop. ſiſſe tegema pidi. Koolis ſaid õpetuſt 140 õpilaſt, nendeſt 77 poeg- ja 63 tütarlaſt. Õpejõududena töötawad: koolijuhataja Elmar Glück, kooliõpetajad Tõnis Roosmann, Johann Allik ja Adele Kangro. Kooli õpemaks on: 1. jaoskonnas — 13 rbl. õpeaaſtas, 2-es — 14 rbl., 3-das — 16 rbl., 4-das — 18 rbl. ja 5-das 20 rbl. Abiraha ſaid kuus õpilaſt, nendeſt kolm täielikult terwe kooliraha. Kawatſetud wäljaminek ſeltſil 1915. a. on — 2680 rbl., kuna ſiſſetulekuſſe 280-rublaline puudujääk ähwardab tulla. Siiski ſeda loodetakſe kinni katta, nii et ſee ſumma ka mitmeſuguſte tulude alla üles wõeti. Kawatſetakſe nimelt mitteliikmete laſte kooliraha tõſta, kuid et nüüd keſet kooli õpeaaſtat mitte ſegaduſt ſünnitada, wõetakſe ſee küſimus alles tulewaſe uue kooli õpeaaſta algus ueſte üles. Eeſtſeiſuſes on tegewad: hr. W. Sumberg, E. Glück, H. Kuuſe, L. Hansberg, J. Saalup, A. Indas, R. Jakobſon, J. Bärens ja J. Kurg.

Mõiſakülalaſed! Elawamat oſawõtmiſt! Et noorel ſeltſil mitte endiſe P. E. Kooliſeltſi oſakonna kombel aaſt-aaſtalt kooli õpemakſu ſuurendada ei tarwitſeks.

Woog.

—b— **Paideſt.** Kaubatarwitajate-ühiſuſe „Iwa" juhatuſe ja nõukogu ühiſel kooſolekul otſuſtati Kaubatarwitajate Ühiſuſte Moſkwa Keſkühiſuſe liikmeks aſtuda.

— Tegewus kaswab. Kaubatarwitajate-ühiſus „Iwa" on käeſolewa jaanuarikuu eſimeſel poolel niiſama palju kaupa läbi müünud kui läinud aaſtal terwe jaanuarikuu jooksul. Kui mitte erakorraliſed raudteeolud korralikku kauba juurdewedu ei takiſtaks, oleks läbimüük igatahes weel ſuurem.

Mäetagant. Rendiolud. Kaua aega, umbes kolmkümmend aaſtat, elaſid Mäetaguſe mõiſa järel olewate kohtade rentnikud keſkmiſelt, ſeſt rent ei olnud mitte liig ſuur ja kohtade pidajad, iſeäranis Metsküla rahwas, korraldaſid kohtaſid hoolſalt uuema aja nõudmiſte järele.

Minewal ſuwel aga kuulutati rentnikkudele, kes juba kaua aega ilma kontrahtideta renti makſid, et nendele kinnitatud kontrahid antakſe, aga ühtlaſi ka renti ſuurendatakſe. Eſiteks loodeti muidugi, et rendi tõſtmine liig ſuur ei ole, aga kui wiimaks wallakohtu läbi uued tingimiſed teatati, kohkuſid kõik. Eſiteks oli rent kahe-kolmekordſeks ſuurendatud, nõnda et, kes ennemalt 50 rubla makſis, peab nüüd 150 rbl. makſma, peale ſelle oli weel tööorjus, nagu mõiſa puudewedu, mida 30 ſülda mõne koha peale määrati, juurde tulnud. Mis aga kõige rohkem imeſtama paneb, on kontrahtides mõned punktid, mis maade harimiſt endiſe ajaſt ja aruſt läinud wiiſide juurde tagaſi tahawad ſuruda ja wiimaks weel tingimine, et rentnik peale rendiaja lõppu mingiſuguſt taſu hoonete ja maade paranduſe eeſt nõuda ei wõi.

Tahawad wiſt rendi kõrgendajad ja ſelleks nõuandjad, kelle hulgas, nagu kuulda, ka mõned Eeſti tõuſikud olla, nende raskete tingimiſte läbi endiſeid rentnikka kohtaſid ära andma ſundida — ja keda tahawad nad ſiis nende aſemele tuua?

—o—

—k. **Audruſt.** Üleminewal ſügiſel andis kohaline mõiſaomanik oma mõiſamaa rentnikkudele uued kontrahid, kus kaunis tuntawalt renti kõrgendati ja muid kitſenduſi tehti.

Möödaläinud aaſta oli wilets wilja-aaſta ja paljud talupidajad-rentnikud olid ſunnitud 1914. a. renti, kõigeſt kokkuhoidmiſeſt hoolimata, wõlgu jätma. Tänawu aaſta algul käſutas mõiſaomanik parun Pilar von Pilchau kõik rentnikud-wõlgnikud Audru-Lindi mõiſa kokku ja andis neile teada: et nad wiibimata oma rendi metſaweoga taſa peawad teenima; waſtaſel korral nõuda tema rendi kohtu teel ſiſſe. Mõiſa liiprite weohind aga on, Pärnus kontorite weohindadega wõrreldes, õige madal. Näituſeks makſab Pärnu Welhuiſen ja Ko. kontor naabri, Pootſi, metſas 32—35 kop. liipri Pärnuſſe wiimiſe eeſt, Audru mõiſawalitſus aga ainult 22 kop. Talupidajate ſeas ſünnitab niiſugune liipri wedamine alandatud hinna eeſt nurinat ja paljud weawad mõiſa käſuſt hoolimata liipreid ſealtſamaſt lähedalt, Pootſi metſaſt, kus neile 13 kop. liipri pealt rohkem makſetakſe.

— Linapuhaſtamine on talupidajatel praegu weel käſil. Kuna endiſtel aaſtatel kõik talud jõuluks linatööga walmis püüdſid ſaada, ootawad nüüd mõned talud, et kewade poole tööliſi ainult ſöögi eeſt ſaada wõib, ſeſt et maata inimeſtel praegu ja kewade poole rohkem weel, töö puuduſt karta olla. Selles lootuſes näewad aga talupidajad ennaſt wiſt warsti petetud olewat. Linatöötamiſe eeſt makſetakſe 4—6 rbl. kaaluſt, nii kudas kuſagil talus waranduſline jõud wõi ihnus-heldus ſeda lubab.

Et rahaliſeſt kitſikuſeſt kudagi üle ſaada, wiiwad mitmed peremehed kartulid, wilja ja iſegi heinu, mida tänawu kõigil wähe on, Pärnu linnaturule. Praegu makſab ſeal kartuliwakk 120—130 kop., rukkipuud 100—115 kop., odrapuud 120—125 kop., kaerapuud 130—180 kop., heinapuud: metſaheinad 40—50 kop., riſtikhein 70—80 kop. Sealiha terwe ſea wiiſil 13—14 kop. nael. Õlepuud 20—26 kop. Wõi eeſt ſaadakſe 35—40 kop.

Waſtutaw toimetaja G. E. Luiga.
Wäljaandja V. Mäns.
Дозволено военною цензурою Ревель, 30-го янв.

---

25. jaanuaril lahkus ſiit ilmaſt minu unuſtamata armas abikaaſa

Jaan Loomann.

Matmine pühapäewal, 1. weebruaril Tallinnas Jaani kirikus kell 1 ja ſealt Kalamaja ſurnuaiale.

Sügawaſte kurwaſtatud
abikaaſa, ema, wennad, õed ja omakſed.

Eesti teater Estonia

Reedel, 30. jaanuaril 1915. a.

Th. Altermann'i tulu-õhtu.

Uudis! Uudis!

Kudas meest saab

Rita Johnſon Youngi Amerika naljamäng 3 waatuſes.

Hakatus kell 8½ õhtul.

Piletite eelmüük awatud. Piletite hinnad: 1.60 kop., 1.25 kop., 100 kop., 90 kop., 75 kop., 65 kop., 45 kop., 35 kop. ja 25 kop.

Palun tähele panna!!!

Minu päewapildi töökoda ei ole enam Wiru uul. 14, waid kõrwal majas nr. 12 (Singeri õmbluſemaſinate kaupluſega ühes majas). Loodan, et minu auſtatud töötarwitajad adreſſi wahetuſt lahkelt tähele panewad. Kõige auſtuſega **Joh. Hallikas,** päewapiltnik

3

Wiru uulitſal nr. 12.

Tapa worstikauplus

Nr. 14 Kaubamajas Nr. 14

ſoowitab alati häid ja wärſkeid worstiſid ja eht moskowskiſid, wõid, juuſtu, kilu, hapukoort, tworokki ja nõnda edaſi. Hinnad wõiſtlemata odawad. Jällemüüjatele kõrged protſentid.

Aupaklikult **J. Weelmann,**

2

Kaubamajas nr 14.

Mööblikauplus,

Laial uul. nr. 36-b.

Odawalt müüa: riidekapid, kummutid, ſuured ja wäikſed ſöögilauad, kirjutuſe- ja lihtſad lauad, köögikapid, ſaali- ja ſöögitoa toolid, puu- ja raudwoodid ja madratſid. **A. Merska.**

Kiriklikud teated.

Jaani kirikus. 1 weebruaril jutluſtab enne lõunat õp. Grahmann. Mõlematest koguduſteſt wõetakſe lauarahwaſt waſtu; piht on kõigile pühapäewa hommikul kell 9. Laululehed aruandega waeſte hoolekandmiſe üle, waeſte heaks. Päraſt lõunat kell 3 laste-jumalateeniſtus, õp. Haſſelblatt.

Riſtitud: Alma Aasmann; Herbert Auguſt Ovik; Auguſt Loigo; Leida Elfride Utter; Harda Tamara Waher; Helmi Mathilde Leppik; Eduard Johann Wiil; Woldemar Rahkur; Leida Helmilde Hagermann; Heinrich Pohl; Eweline Neuhaus; Asta Wildegard Tekke; Endel Seop; Erwin Ottomar Reining; Harald Edgar Krubeg; Helmuth Waſſili Juſſi; Felix Elmar Hansmer.

Laulatatud: Georg Johannes Parrel ja Wilhelmine Lep; Paul Rudolf Kalderknup ja Leena Marta Halblaum; Johannes Robert Otsmann ja Adele Helene Märkus; Richard Alfred Ausmees ja Maria Habermann; Woldemar Linnamägi ja Helene Emilie Dubas.

Maetud: Mihkel Awi, 74 a.; Maria Jürt, 79 a.; Nikolai Rader, 51 a.; Eduard Georg Käär, 24 a.; Tuwe Römmer, 37 a.; Johan Ehrlich, 43 a.; Olga Juliane Tolwelt, 15 a.; Juhan Grönfeld, 76 a.; Kai Kõrtſing, 86 a.; Maria Kapten, 70 a.; Karl Ballot, 62 a.; Jaan Koit, 27 a.; Mari Königsberg 86 a.; Leena [illegible]arner, 70 a.; Konstantin Woldemar Friedrich Pail, 33 a.; Miina Trell, ſünd. Blummelt, 70 a.; Jaan Uulmann, 61 a.; Felix Samuel Ewald, 18 a.; Willem Wolas, 53 a.; Johannes Rudolf Waatmanni ſurn. ſünd. poeg; Adolf Allook, 18 a.

Püha Waimu kirikus. 1. weebr. jutl. õp. F. Wieckmann.

Riſtitud: Hugo Peterſon; Linda Ewelide Hirschmann; Paul Walfried Wolberg; Melitta Johanna Elmann; Arnold Woldemar Julianus.

Laulatatud: Auguſt Piigarts ja Ida Roſalie Tominga; Juhan Bentel ja Eliſabeth Laupa; Andres Tapperſon ja Liiſa Hinrik.; Jaan Rasiak ja Amalie Madlena Hiir.

Maetud: Jaan Woigt, 36 a.; Anno Urtal, 78 a.; Juhan Wedro, 50 a.; Aurelie Alice Nesti, 7 k.; Madis Polm, 62 a.; Erwin Roman Kotkas, 1 a.; Heinrika Mölder 57 a.; Helga Roſalie Beek, 1 a.; Fridrich S[illegible]rw, 9 a.; Triino Lindem, 85 a.; Erna Kloſen 15 a.

Kaarli kirikus peab pühapäewal 1. weebr. õpetaja A. Kapp jutluſt. Laululehed aruandega kiriku heaks. Lauale wõetakſe mõlematest koguduſteſt. Piht on pühapäewa hommikul kell pool 10 kirikus.

Riſtitud: Etla Amanda Wöörmann; Heinrich Fridrich Wichelm Arnker; Oil[illegible]e Reintam; Elmar Aleksander Tomſon; Ulo Anni; Auguſte Luiſe Ilwes; Oskar Leppik; Sulo Tits; Arnold Alexander Messalin; Armilde Roſalie Üllewain; Leida Wispas; Ewald Ehbatil; Daisy Carmen Maria Reinwelt; Linda Ammermann; Balduin Pääſole; Udo Hans Eits.

Laulatatud: Auguſt Rebeild ja Eliſabeth Klaan; Andres Sammelmann ja Roſalie Eliſabeth Tahlfeldt; Kuſtas Loga ja Ida Pikkpõld; Friedrich Theodor Bötker ja Elwine Roſalie J[illegible]gi; Bendik Linder ja Martha Guſtawſon; Jaan Altmann ja Marie Roſalie Anier; Auguſt Heinrich Pirring ja Roſalie Erringfeld; Ganileid Mansberg ja Anna Mei; Johannes Koch ja Liiſa Dreimann; Johannes Kupper ja Helen Lier; Arthur Anton Pilberg ja Maria Toom; Auguſt Rennit ja Dagmar Lucia Wälſon; Johannes Alfred Jalakas ja Liiſa Trommel; Jüri Krüünberg ja Leena Tomſon; Erwin Eduard Klimmer ja Elwine Leontine Wein; Ernſt Kadarpik ja Adeline Weidenſtrauch; Woldemar Oſtmann ja Helene Neyfeld; Johann Heinrich Martinſon ja Maria Eliſabeth Tomper; Rudolf Timmermann ja Julie Paberit; Johan Jürgens ja Liiſa Kodu.

Maetud: Juhan Kopler, 70 a.; Ann Timm 64 a.; Richard Elmar Tannwert, 6 a.; Karl Auguſt Ehrpais, 28 a.; Wilhelm Robert Klejas, 4 k.; Hindre Heinberg 58 a.; Guſtaw Kutſar, 93 a.; Maria Pibor, 16 a.; Otto Klotsmann, 63 a.; Arnold Tõniſſon, 25 p.; Agnes Tõniſſon, 23 p.; Johannes Jürgensberk, 22 a.; Kai Murr, 67 a.; Oskar Kreenberk, 15 p.; Thea Pühmann, 2 a.; Wilhelmine Uallihunn 33 a.; Benita Weetõusme, 1 a.; Raoul Koff, 3 a.; Mikk Allikow 65 a.; Elfriede Johannſon, 2 a.; Auguſt Perlits 5 min.; Melanie Juliane Limberg, 19 a.; Leida Amalie Millo, 8 k.; Auguſt Thalheim, 39 a.; Jaan Ummus, Jakobi p., 31 a., 17. aug. Auſt ja langenud; Johannes Tals, Ado p., 32 a., Krakowi all langenud; Mihkel Timoſka, Jüri p., 29 a., 2. detſ. Põhjawäljal langenud; Jüri Soar, Mihkli p., 6. now. Krakowi all langenud; Anton Möllis, Madiſe p., 38 a., detſ. kuul Krakowi all langenud; Aado Petſar, Hanſu p., 32 a., 9. now. Krakowi all langenud; Marie Rang, 55 a.; Johannes Hammer, 2 a.; Madli Kentel, 70 a.; Johannes Eismann, 37 a.; Oskar Leppik, 18 p.

Pauluſe kogudus 1 weebr. kell 12 piht ja armulaud õp. Mohrfeldt. Koguduſe eeſtſeiſuſe walimiſe kooſolek 15. weebr. kell 2 kirikus.

Riſtitud: Ewald Neppo; Boris Pill; Liſette Armilde Tamſon; Wilja Linkwiſt; Wilma Reismann.

Laulatatud: Alekſander Roſing ja Mathilde Sääſk; Johannes Reinwald ja Pauline Ilwes.

Maetud: Ernſt Loſe; Heinrich Eduard Wiilukas, 6 k; Auguſt Reidla, 27 a; Meeta Dolmann 1 k.

Eesti teater „Estonia".

Pühapäewal, 1. weebruaril 1915 a.

20-nes rahwaetendus;

I

„Lõpuarwe"

G. Wiedi komödia 1 waat.

II

Kontsert

prl. Evi Trautwachi, herrade Alf. Sällku ja Aweſoni poolt.

Näitejuht Th. Altermann.

Hakatus kell 3 p. l.

Pääſetähed à 35 kop. ja 25 kop.

— teiſt korda:

„Kosjad".

N. Gogoli komödia 3 waat.

Hakatus punkt kell 8 õhtul.

T. K. S. Walwaja

Pühapäewal, 1. weebruaril 1915. a.

laste-pidu.

Eeskawa: 1) Näitemäng: „Wanemuiſe jõbrad". Algupäraline 4 waatuſes. 2) Elaw pilt „Wanemuine". Lõpuks tants. Algus kell 1 päewal, lõpp kell 5 õhtul. Piletite hinnad: lastele 10 kop., täieealistele 30 kop.

— — —

Pühapäewal, 1. weebruaril 1915. a.

näitemängu-õhtu.

1) „Wabad pilwed" (Jaroslaw Krapili). Uus! 3 järguline waatemäng. Uus! Julius Roſeidi juhatuſel.

— Lõpuks tants. —

Algus kell 6 õhtul, lõpp kell 12 ööſ. l. Piletite hinnad: eeskawaks 25 kop., tantſuks meeſter. 50 kop., naister. 35 kop.

Eeſtſeiſus.

E. M. S. „Bandorin".

Pühapäewal, 1. weebr. 1915. a.

pidu-õhtu.

Eeskawa:

1.) Muuſika. 2.) Segakoor herra Aitſe juhat. 3.) Neiude koor. 4.) Solo herra Blaubrik. 5.) Solo neiu Konopinskaja. 6.) Duett neiu Konopinskaja ja herra Blaubrik. 7.) Neiu Welmanni ſolo ja tants. 8.) Ballett-koor. 9.) Näit. „Ebaleitnant". Nalj 1 waat. Lõpuks tants ja konfetti. **Hakatus kell ½ 7 õhtul. Lõpp kell 12 ööſel.**

Piletite hinnad: ühes heat. makſ. 75 kop., 50 kop, 35 kop. ja 20 kop. Tantſuks 50 kop. ja 35 kop. 2

„Walwaja" Spordi osakond.

Pühapäewal, 1. weebr. 1915. a.
kell 1 päewal

wõidujooks liuraudadel.

I. 1000 m. ſchelſidega.
II. 5000 m. panſchidega.
III. 1500 m. ſchelſidega.

Siſſemaks 35 kop. iga jooksu eeſt.
Piletite hinnad 17 ja 8 kop.

2 Juhatus.

Kalew.—Liuwäli.

Reedel, 30. jaanuaril 1915. a.

muusika

kella ½ 8—10 õhtul.

Pääſetähed harilikud. Juhatus.

Wõtan kodus haigeid wastu

ainult kella 10—1 ja p. l. k. 4—6. peale nende tundide olen laatſarettides ja linnakooli kliinikus. Hambaarſt W. Finkbeiner, Roteegi uul. nr. 1.

Palwekirjasid

walmiſtab igaſſe aſutuſeſſe end. ametnik ka päranduſe aſjus kogunisie odawalt, tutwusringkonna kogumiſe päraſt mõnele ka makſuta; ka kirjutusmaſinatel. Kõnet. kella 8—1 ja 2—9. Wiru uul. 14, krt. 1, Prowodniku peal.

Telefon 12—85. **H. J. Kühle.**

Palwekirjaſid

kõigiſſe kohtuteſſe kirjutatakſe asjatundlikult S. Roosikrantſi uul. nr. 1, endine ringkonna-kohtu ametnik A. Ilwes.

Palwekirjaſid

kirjutan igaſſe kohtu- ja ametiaſutuſteſſe, ka päranduſe aſjades jne. W. Tartu m. nr. 22, Suudi kiriku waſtas. **F. Weltmann.**

Noortele inimestele

annab head teenistust praeguſel ajal kirjutuſemaſina peal kirjutamiſe äraõppimine. Wõimaluſe järele muretſetakſe ka kohtaſid. Harju uul. nr. 1[illegible], krt. 1.

Igaüks peab Wene keelt rääkima,

kes minu juures 4-kuud Wene keele rääkimiſe tundiſid wõtab. Harju uul. 17, kort. 1. Kõnetunnid kella 9—2 ja 4—6 õhtul. Wenelane.

Tubli tüdruk,

kes wähe Saksa keelt räägib, wõib kohta ſaada Uuel uul. nr. 20, korter 9, juures majas.

Tüdruk

wõib üksiteenijaks kohta ſaada, küſida Wiru uul. nr. 9, korter 1.

Maaltulnud tüdruk

ſoowib kohta laste juurde ehk üksiteenijaks. Lõuna uul. nr. 9, korter 2.

Wiisakat tüdrukut

tarwitatakſe maale. Küſida Suurel Arehna uul. nr. 42, poeſt.

2 teenijat

ſoowiwad kohta Kaninga uul. nr. 1, [illegible]

Maaltulnud

noor naisterahwas

ſoowib teenija kohta ehk õmbleja juurde. Soo uul. nr. 13, korter 3.

Neiu

ſoowib kohta müüjaks, kaſſaſſe ehk ſelleſarnaste kohtade peale. Adr.: Везенбергъ Priimanni raamatukauplus „Neiu". r

Neiu soowib kohta

kaupluſeſſe ehk laste juurde, oskab ka õmmelda. W. Amerika uul. 30, k. 14.

2 maaltulnud neiut

ſoowiwad kohta. Wladimiri uul. nr. 41, korter 6.

14—15-a. tütarlast

teenijaks tarwis Ülem-Jõe uul. nr. 11.

16-aastane maaltulnud

tütarlaps

ſoowib kohta Suurel Juhkentali uul. nr. 34, korter 1.

Õppinud sukakuduja

otſib kohta. Wäikſel Batarei uul. nr. 11, korter 37.

Õmbleja

ſoowib kohta päewilt ehk õmbleja juurde. Sana uul. nr. 2, korter 3.

Nooremat müüjat

tarwitatakſe ühiſuſe poodi, puuwilla wabrikuſſe. Tulla peale kella 6 õht.

Soowitakſe kelpiliſe kwartetti

esimest wiiulimängijat

(diletant). Teatada, mis on mänginud ja kelle kool. Adr. Poſte restante „Kwartett". 2

Isikud,

kes 25—40 rubla kuus teeniwad, wõiwad 90—140 rubla kuus teenida, kui ainult hea kaupmeheoſkus ja tahe ja jõud ei puudu. Wene keel tarwilik. Üles anda Wiru uul. nr. 12, kort. 2, hoowi peeſt eſimene trepp, teiſel korral, hom. kella 10—11 ja p. l. 5—7.

Osaw willakraasija

kes tööd täielikult tunneb, leiab teeniſtuſt Keilas, T. Rega tiſla juures.

Osawat juukselõikajat

on tarwis W. Tartu maant. nr. 8.

Õppinud juukselõikaja abiline

leiab teſtwat teeniſtuſt. Teatada Wiljandiſſe, Tartu uul. 5. A. Rebane.

Leiwategijat

on tarwis S. Pärnu maant. nr. 66.

Leiwategijat,

ahju ees töötajat, tarwis Heina uul. 25.

Tublit konditorit

tarwitatakſe Niienkampfi uul. nr. 26.

Pagaritööliſt

ſõtkujaks tarwis Baltiski maant. nr. 1.

Pagarit

on tarwis Baltiski maanteel nr. 12.

Tuumeiſter ja kutſar

jüripäewaſt Wiljandi lähedale ſuure mõiſa peale tarwis. Üles anda Leokeſe raamatukaupluſes, Wiljandis.

Sulaſt

maale tarwis. Kauba tehtakſe Toom-Weſtekooli uul. nr. 19, krt. 9. Profes.

Kojameeſt

tarwis Raua uul. nr. 21, korter 7.

Keskeline poissmees

ſoowib teeniſtuſt linna, kas kubugile kaupluſ. ehk ſepa juurde pealelööjaks. Adreſs: Везенбергъ, Романовская ул. № 45. Юргенсъ.

Liiwawedajaid

on weel tarwis. Teatuſt ſaab igal õhtul kella 5—7 Uuel Kalamaja uul. nr. 24, krt. 8, J. Riineri käeſt.

Meier-futtermeiſtri õpilaſt

ſelle kohaſe hariduſega, tarwitab jäll heade tingimiſtega Järwakandi mõis. Kirjalikult: чер. ст. Кедеппе, Эстл. губ. имѣн. Ервакантъ, Rob. Oja. 2

Poiſs,

kes raamatuköitmiſe tööd oskab ja ſelle juures pildi fiſſeraamimiſt ſoowib õppida, wõib kohta ſaada. Järel küſida Riia uul. nr 1, kaupluſeſt.

Opipoiſſi

on tisleri juurde tarwis Toompeal, Rahukohtu uul. nr. 2.

Tulgekõik

Müüriwahe uul. nr. 22.

Annan oma auſtatud wanadele ja uutele ſõpradele teada, et olen jälle ſöögituba awanud Müüriwahe uul. nr. 22, on jälle igal ajal ſoojad ja külmad toidud ſaada. Toitude walmiſtamine puhtalt ja korralikult. Teenimine aupaklik. Kõige auſt. H. Lill. 3

Palutakſe neid, kes nägid,

kui 8. nowembr. läinud ſügiſel Uuel turul wana naisterahwas hobuſe alla jäi, oma adreſſi lahkeſte teatada W. Amerika uul 39, krt. 5.

Tallinna Tsentral-meierei

ſoowitab, et ettetellitud (abonendid)

peale lõunat

wäljaweetawat piima tarwitakſid, ſeſt et ſee

kõige wärskem ja parem on.

r

Kõikſugu peſu

õmmeldakſe minu juures hästi ja korralikult. Wõin ka kodus töötamas käia. Peſuõmbleja Klaaſingi uul. nr. 3-a, krt. 6. r

Olen pesumaja „Belgia" üle wiinud

Wiru uulitſalt Jsraeli uulitſale nr. 2

Aupaklikult **J. Kangur.**

Olen oma ſepatöökoja üle wiinud

Jsraeli uul. Suurele Pärnu maant. nr. 58. Palun kõiki töö tarwitajaid lahkelt waatama tulla, töö on korralik, hinnad rahuloldawad. A. Anneljas. 2

Uus tſentral-meierei piimapood

on awatud Rataskaewu ja Dunkri uul. nurgal. Saadawal mitmeſuguſt juuſtu, lauawõid, köögiwõid, tworokki, hapukoort, joojapiima 11 kop. liiter, kümapiima 2 kop. toop, wahukoort ja kohwikoort.

Nikeldan ja teritan nuſuraudaſid

120 kop. nikeld., 25 kop. terit. Töö wõiſtlemata hea Brokusmäel nr. 5, A. Suidt, enne B. Sſup. 3 r

Laſt armaſtajat inimeſt, kes ſoowib

laſt kaswatada wõtta

raha eeſt, palun ennaſt teatada, kas ſuuſõnal ehk kirjalikult Uuel Alemanni uul. nr. 4, krt. 13.

Korter

ära anda. Soe, walge tuba pliidiga, 10 rbl. kuus S. Karja uul. nr. 19.

Wäike mööbl. tuba

meeſterahwale ära anda Uue Kalamaja põikuul. nr. 7, krt. 1.

Otſitakſe

mööblitega tuba

köögiga. Adr.: Brokusmäele Geberti trükikotta.

Kaasüürilist

ſoowib üksik naisterahwas Erne uul. nr. 9, krt. 8.

Rahwarikkas kohas hea

würtspood

ära anda. Wälja makſta 500—600 rbl. Järel küſida Gonſiori uul. nr. 13, krt. 2.

„Вечернее Время"

ВЕЗДѢ ВЪ РОССIИ.

На годъ съ 1-го января — 6 руб.
„ 6 мѣс. 3.25 к. На 3 мѣс. 1,75 к.

ЗА ГРАНИЦУ:

На годъ съ 1-го января — 12 руб.
„ 6 мѣс. — 6 р. На 3 мѣс. — 3.25 к.

„ВЕЧЕРНЕЕ ВРЕМЯ" даетъ въ 3 час. дня большинство телеграммъ и другихъ извѣстій, которыя печатаются утренними газетами только на завтра, опережая такимъ образомъ утреннія изданія больше чѣмъ на полсутокъ.

Подписка принимается съ 1-го числа каждаго мѣсяца въ конторѣ „Вечерняго Времени" (Невскій 52), въ книжныхъ магазинахъ „Новаго Времени" и во всѣхъ большихъ книжныхъ магазинахъ въ Петроградѣ, Москвѣ и провинціи.

Перемѣна адреса 25 коп. Можно почтовыми марками. Телефонъ конторы (по подпискѣ) 151—99.

Покорнѣйше просятъ во избѣжаніе задержекъ доставки сдавать подписку возможно заранѣе.

2 noortmeeſt

wõiwad korterit ſaada Wladimiri uul. nr. 2-a, krt. 2.

Saal

ja eeſtuba parad-ſiſſekäiguga on ära üürida mööblitega ehk ilma Luiſentali uul. nr. 6, krt. 1.

Tarwitage juhtumist!

Würtspood heas rahwarikkas kohas kõige kauba ja patendiga ära anda. Järel küſida Alemanni uul. 29, poeſt ehk Heeringa uul. nr. 15-a, poeſt.

Würtspood

wäheſe kaubaga ära anda Suurel Kompaſna uul. nr. 23.

Lihapood

ära anda S. Juhkentali uul. 6. 2

Hästi käidawas kohas on

poeruum,

ſünnis piimakaupl., wälja üürida. Küſida S. Tartu maant. 8, poeſt.

Äriruumid

wälja üürida Raua uul. nr. 21.

Juhtumiſi 2 head

maja

müüa, toowad 13. protſenti ſiſſe, wälja makſta ainult 5000—6000 r. Wäärtus 25,000 rbl. Kirj. pakk. ſ. l. t. „Maja 1000" all.

Majad ja mööblid

on müüa Wanal Kalamaja uul. nr. 3, krt. 19.

Saue wallas, Tenaſilma külas 15 wersta Tallinnaſt, 4 w. Saku jaamaſt, 7 wersta Nõmmel

suur talukoht

„Tooma" wälja rentida omaniku ſurma päraſt. Kauba tehtakſe ſealſamas.

Järwakandi mõiſa ſaeweskis müüdakſe kõiki ſeltſi laudu ja ehituſepalkiſid, hööweldatud ja hööweldamata. Hinnad odawad. Чер. Кедеппе им. Ервакандъ упр. Г. Мейстерь 2re

Ehituſekrundid

Wittenhofi uul. ääres heade tingimiſtega müüa. Lähemat Gonſiori uul. nr. 8, krt. 1.

Hea hobune

(maalt) on müüa pühapäewal, 1. weebr. ſ. a. S. Pärnu maant. 33, Titſu poe hoowis. 2

5-a., terwe, tugew, wagane kõrb

täkk,

2 arſſ. 4 werſſ. kõrge, kõbulik kontorile, on müüa Baltiski m. 12, k. 1.

Hobune müüa

Weerenni uul. nr. 72, üle raudtee, näha kella 8—10.

Wäike odaw hobune

müüa Wittenhofi uul. nr. 70, k. 4.

Foxterier kutsikas

odawalt müüa Maakri uul. 34, k. 12.

Uus regi

on kroonuteeniſtuſeſſe minemiſe päraſt poole hinnaga müüa. Näha kella 4—6 Wittenhofi uul. 70, k. 3.

Palgikelgud

ja reeb on müüa Narwa maanteel nr. 19.

Müüa:

mööblid, hästi tehtud toolid ja lauad Niine uul. nr. 2, tisleri juures.

Ревельская таможня

объявляетъ, что нижепоименов. товары, въ случаѣ невостребованія въ теченіи 4 мѣс. со дня послѣдней публикаціи и неоплаты причит. сборами будутъ проданы

съ аукціона:

адрес. на ордеръ по выписк. 1913 г. — 13153 съ парох. „Антверпенъ" изъ Бордо 1 ящ. чернослива; № 17264 пар. „Лавинія" изъ Гамбурга 3 ящ. сливъ; № 15896 пар. „Фонъ-Дебельнъ" изъ Стокгольма 6 мѣстъ молотковъ; № 15678 пар. „Буссардъ" изъ Бремена 3 ящ. туал. вещей; по вып. № 12647 принадл. матросамъ финл. судна „Густавъ" І. Реммелю и В. Кадакасъ 3 мѣста пассаж. вещей; по книгѣ № 1 оч. 1 пар. „Конкордія" на им. Майсте 1 ящ. сигаръ и оч. 7 пар. „Примула" на имя Кроссъ 5 бутыл. ликеру; по жел. дорогѣ чр. Вержболово: по вып. № 13030 на имя Медеръ 1 кипа мужское пальто и по вып. 1914 г. № 3049 на имя электр. бюро Г. и А. Эрикъ 1 ящ. мѣдн., [illegible] и стекл. изд.; на ордеръ по вып. 1914 г. № 937 съ пар. „Нева" изъ Любека 1 ящ. желѣзн. изд., 2 пис. ол. „монтекристо" и 4 револьвера „бульдогъ"; № 1122 пар. „Ромны" изъ Копенгагена 1 бочка вина и ящ. этикетъ.

3ef

Kloostri wallamaks

(Tallinna kreiſis) 1915. a. on Wene-Õigeuſulistel 1 rubla 70 kop., Luteruſe-uſulistel 3 rubla 5 kop. Makſude ſunniwiſiline ſiſſenõudmine algab 1. weebruaril 1915. a.

Kloostri wallawanem: H. Keskküla.
2a Kirjutaja: Krusmann.

1915. a. 4. weebruaril (keſknädalal) kell 2 päewal on Kloostri wallawolikogu ees ſelle walla Kuriſi küla

kooliõpetaja walimine.

Rooſi keele mõiſtmine tarwilik. Palk kokkuleppimiſe teel. Sõita Waſalemma jaamaſt Kloostriſſe 7 wersta. Kandidatiſid palutakſe walimiſele ilmuda.

Wallawalitſus.

Kattega troska

on müüa Kaupmehe uul. nr. 5.

Kaks pruugitud

kirjutamisemasinat

odawalt müüa Pikal uul. nr. 52, kontoris.

Pruugitud

naftamootori

4—6 h. jõuliſt ſoowib oſta. J. Eiſenbergi tisleri töökoda Paides.

Müüa:

lahtiwõetaw riidekapp, kummut, ſöögilaud ja raamaturiiulid S. Amerika uul. nr. 4, tisleri juures.

Järeljäänud pudukaup

müüa Oskari uul. nr. 13, kort. 5. Saal on ka waatekaſt ja ſilt müüa.

Tähele panemiſeks!

Riidekapp odawalt müüa

Kaupmehe uul. nr. 23, krt. 5. Tulla õhtul kella 5.

Nr. 15

Suurel Roosikrantſi uul. ſoowitab parajaſte ſoolatud ſeapäid ja jalgu 11 kop. nael ja kõige paremat ſoolatud ſealiha kuni 20 kop. nael.

Ainult 3 päewa suur wäljamüük!

Inwentuuri tegemiſe järele müüdakſe järgmiſed kaubad odawalt ära: naisterahwa peſu, korſetid, talwemütſid, aluſtaljed, pluuſed, willaſed ja batistiſt, kaaprid j. n. e. Petrogradi magaſinis Harju uul. 48.

„Leek" nr. 5

on ilmunud. Siſu rahwalik ja põnew. Nõudke lehemüüjatelt ja raamatukaupluſteſt. Hind 10 kop. Ka pühapäewal on „Leek" müügil. 2

Wõtmekimp

on kadunud, leidjat palutakſe ära tuua Narwa maant. 22, krt. 3.

Suurem partii

hästi laulwaid Kanaria linduſid, metſalinduſid, toiduſortiſid, ſugukukkeſid were ſegamiſeks, ka ſugukanu ſiia jõudnud. Kanaria Pikal uul. nr. 30. Täiſtopitud linduſid ja loomi, kunſtlikult wälja töötatud, ja ſugukoeri ladus.

Palukſin iſikut,

kes turu wäljaskäimiſe kohalt laulatuſe ſõrmuſe leiab, waewataſu eeſt ära tuua Ratastaewu uul. 20, k. 4.

Pakk on ära kadunud

broderii ja kitſelpaelaga Suurelt turult kuni Wiruwärawaſſe. Auſat leidjat palutakſe ära tuua Wladimiri uul. nr. 2-a, krt. 3.

Rahakott kadunud

23 rbl. 80 kop., weſſel 31 rbl. wäärtuſes. Auſat leidjat palutakſe hea waewataſu eeſt teatada Härjapea uul. nr. 4, korter 8.

Rahakott kadunud

ühes raha ja nimekaartidega, Estoniaſt kuni Grandi uul. minnes. Ära anda Kopli uul. 20-c, krt. 2.

Wana rahakott

wäikeſe rahaga kadunud, Uuelt turult kuni Jsraeli uul. minnes. Auſat leidjat palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Jsraeli uul. nr. 20, krt. 2.

Meeſterahwa kalofs

kadunud woorimehe peale, pühapäewal nädala eeſt. Palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Toom puieſt. nr. 9, kort. 4.

Kadunud

wäike teſtament Lelle nime peale. Palutakſe ära anda Magaſini uul. nr. 1, kort. 7.

Postkontoris nuga

naisterahwa kätte unuſtatud. Kätte wõib ſaada Uuel turul 41, poeſt.

Palun ſeda noort woorimeeſt, kes neljapäewal, 29. jaan. hommikul kell 8 Harju uul. Õuna uul. ſõites, keppi waewataſu eeſt ära anda Müüriwahe uul. 30, kaſſaſſe. Woorimehe nummer on teada.

Pakk kadunud

bluuſeriidega, ära anda Pikal uul. nr. 25, Reichmanni kaſſaſſe.

Trükitud G. Luiga (endiſes A. Perti) trükikojas, Tallinnas.